

29.6.2023

*****I**

BETÄNKANDE

om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt)

(COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD))

Utskottet för rättsliga frågor

Föredragande (av yttrande): Tiemo Wölken

Föredragande av yttrande från det associerade utskottet i enlighet med artikel 57 i arbetsordningen

Ramona Strugariu, utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Teckenförklaring

- * Samrådsförfarande
- *** Godkännandeförfarande
- ***I Ordinarie lagstiftningsförfarande (första behandlingen)
- ***II Ordinarie lagstiftningsförfarande (andra behandlingen)
- ***III Ordinarie lagstiftningsförfarande (tredje behandlingen)

(Det angivna förfarandet baseras på den rättsliga grund som angetts i förslaget till akt.)

Ändringsförslag till ett förslag till akt

När parlamentets ändringsförslag utformas i två spalter gäller följande:

Text som utgår markeras med *fetkursiv stil* i vänsterspalten. Text som ersätts markeras med *fetkursiv stil* i båda spalterna. Ny text markeras med *fetkursiv stil* i högerspalten.

De två första raderna i hänvisningen ovanför varje ändringsförslag anger vilket textavsnitt som avses i det förslag till akt som behandlas. Om ett ändringsförslag avser en befintlig akt som förslaget till akt är avsett att ändra innehåller hänvisningen även en tredje och en fjärde rad. Den tredje raden anger den befintliga akten och den fjärde vilken bestämmelse i denna akt som ändringsförslaget avser.

När parlamentets ändringsförslag utformas som en konsoliderad text gäller följande:

Nya textdelar markeras med *fetkursiv stil*. Textdelar som utgår markeras med symbolen ■ eller med genomstrykning. Textdelar som ersätts anges genom att ny text markeras med *fetkursiv stil* och text som utgår stryks eller markeras med genomstrykning.

Sådana ändringar som endast är tekniska och som gjorts av de berörda avdelningarna vid färdigställandet av den slutliga texten markeras däremot inte.

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION.....	5
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR MEDBORGERLIGA FRI- OCH RÄTTIGHETER SAMT RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR.....	54
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KULTUR OCH UTBILDNING	97
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	128

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt) (COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: första behandlingen)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2022)0177),
 - med beaktande av artiklarna 294.2 och 81.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, i enlighet med vilka kommissionen har lagt fram sitt förslag för parlamentet (C9-0161/2022),
 - med beaktande av artikel 294.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av de motiverade yttranden från den tjeckiska och den franska senaten som lagts fram i enlighet med protokoll nr 2 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, och enligt vilka utkastet till lagstiftningsakt inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen,
 - Med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 26 oktober 2022¹,
 - med beaktande av artikel 59 i arbetsordningen,
 - med beaktande av yttrandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för kultur och utbildning,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor (A9-0223/2023),
1. Europaparlamentet antar nedanstående ståndpunkt vid första behandlingen.
 2. Europaparlamentet föreslår att det görs hänvisning till akten som ”Timo Wölken... direktivet om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt)²,
 3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att på nytt lägga fram ärendet för parlamentet om den ersätter, väsentligt ändrar eller har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag.

¹ Ännu ej offentliggjort i EUT.

² Timo Wölken och ... ledde förhandlingarna på Europaparlamentets respektive rådets vägnar.

4. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

Ändringsförslag 1

Förslag till direktiv Beaktanded 2a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

Ändringsförslag 2

Förslag till direktiv Skäl 2

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(2) Enligt artikel 10.3 i EU-fördraget har varje medborgare rätt att delta i unionens demokratiska liv. I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) föreskrivs bland annat rätten till respekt för privatlivet och familjelivet (artikel 7), skydd av personuppgifter (artikel 8), yttrandefrihet och informationsfrihet, vilket innefattar respekt för mediernas frihet och mångfald (artikel 11) samt rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47).

(2) Enligt artikel 10.3 i EU-fördraget har varje medborgare rätt att delta i unionens demokratiska liv. I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) föreskrivs bland annat rätten till respekt för privatlivet och familjelivet (artikel 7), skydd av personuppgifter (artikel 8), yttrandefrihet och informationsfrihet, vilket innefattar respekt för mediernas frihet och mångfald (artikel 11), **mötes- och föreningsfrihet (artikel 12)** samt rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47).

Ändringsförslag 3

Förslag till direktiv Skäl 3a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(3a) Rätten till yttrandefrihet är en grundläggande rättighet som bör utövas

med plikt känsla och ansvar, med hänsyn både till människors grundläggande rätt att få opartisk information och till respekten för den grundläggande rättigheten att skydda någons goda namn och rykte, personuppgifter och integritet. I händelse av en konflikt mellan dessa rättigheter bör alla parter ha tillgång till domstolar, med vederbörlig hänsyn till principen om en opartisk domstol.

Ändringsförslag 4

Förslag till direktiv Skäl 3b (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(3b) I sin resolution av den 11 november 2021 om stärkande av demokratin och mediernas frihet och mångfald i unionen uppmanade Europaparlamentet kommissionen att lägga fram ett paket med både icke-bindande och bindande lagstiftning för att ta itu med det ökande antalet strategiska rättegångar för att hindra offentlig debatt, eller munkavleprocesser som rör journalister, icke-statliga organisationer, akademiker och det civila samhället i unionen. Parlamentet föreslog lagstiftningsåtgärder på civil- och straffrättsliga områden, såsom en mekanism för avvisning av ogrundade civila rättsprocesser i ett tidigt skede, svarandens rätt till fullständig ersättning av kostnader, och rätt till skadestånd. Resolutionen av den 11 november 2021 innehöll också ett krav på lämplig utbildning för domare och rättstillämpare om munkavleprocesser, en särskild fond för att ge ekonomiskt stöd till offer för munkavleprocesser och ett offentligt register över domstolsbeslut i munkavleprocesser. Parlamentet efterlyste även en revidering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1215/2012^{1a} (Bryssel I-förordningen) och av Europaparlamentets

och rådets förordning (EU) nr 864/2007^{1b} (Rom II-förordningen) i syfte att förhindra ”förtalsturism” eller ”forumshopping”.

^{1a} Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) (EUT L 199, 31.7.2007, s. 40).

Ändringsförslag 5

Förslag till direktiv Skäl 4

Kommissionens förslag

(4) Syftet med detta direktiv är att **skydda** fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse, **i synnerhet** journalister och människorättsförsvarare, mot rättsprocesser som inleds mot dem i syfte att avskräcka dem från att delta i den offentliga debatten (s.k. munkavleprocesser (eng. strategic lawsuits against public participation eller SLAPPs).

Ändringsförslag

(4) Syftet med detta direktiv är att **fastställa minimiregler på unionsnivå för att säkerställa skyddet av** fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse, **däribland** journalister, **utgivare, medieorganisationer, visselblåsare** och människorättsförsvarare, **samt det civila samhällets organisationer, icke-statliga organisationer, fackföreningar, konstnärer, forskare och akademiker**, mot rättsprocesser som inleds mot dem, **och hot därom**, i syfte att avskräcka dem från att delta i den offentliga debatten (s.k. munkavleprocesser, eng. strategic lawsuits against public participation eller SLAPPs).

Ändringsförslag 6

Förslag till direktiv Recital 5

Kommissionens förslag

(5) Journalister har en viktig roll när det gäller att främja den offentliga debatten samt förmedla och ta emot information, åsikter och tankar. Det är mycket viktigt att **de** får det utrymme de behöver för att kunna bidra till en öppen, fri och rättvis debatt samt att motverka desinformation, informationsmanipulering och inblandning. Journalister bör kunna utöva sitt värv effektivt för att säkerställa att medborgarna i Europas demokratiska samhällen kan ta del av en mångfald av åsikter.

Ändringsförslag 7

Förslag till direktiv Skäl 6

Kommissionens förslag

(6) I synnerhet undersökande journalister spelar en viktig roll när det gäller att bekämpa organiserad brottslighet, korruption och extremism. Deras arbete är förknippat med särskilt stora risker och det blir allt vanligare att de utsätts för attacker och trakasserier. Det behövs ett robust system med skyddsåtgärder för att **de** ska kunna fullgöra sitt viktiga granskningsuppdrag när det gäller frågor av **legitimt** allmänintresse.

Ändringsförslag

(5) Journalister har en viktig roll när det gäller att främja den offentliga debatten samt förmedla och ta emot information, åsikter och tankar. **Oberoende, professionell och ansvarsfull journalistik, liksom tillgång till informationsmångfald, är hörnstenar i demokratin.** Det är mycket viktigt att **journalister** får det utrymme de behöver för att kunna bidra till en öppen, fri och rättvis debatt samt att motverka desinformation, informationsmanipulering och inblandning. Journalister bör kunna utöva sitt värv effektivt **och utan rädsla** för att säkerställa att medborgarna i Europas demokratiska samhällen kan ta del av en mångfald av åsikter.

Ändringsförslag

(6) I synnerhet undersökande journalister **och medieorganisationer** spelar en viktig roll när det gäller att **avslöja och** bekämpa organiserad brottslighet, **maktmissbruk**, korruption, **kränkningar av de grundläggande rättigheterna** och extremism. Deras arbete är förknippat med särskilt stora risker och det blir allt vanligare att de utsätts för attacker, **mord, hot, skrämselförsök** och trakasserier. Det behövs ett robust system med **säkerhets- och skyddsåtgärder, inbegripet skydd av deras fysiska säkerhet**, för att **undersökande journalister** ska kunna fullgöra sitt viktiga granskningsuppdrag när det gäller frågor av allmänintresse, **utan rädsla för att bestraffas för att de söker sanningen och**

informerar allmänheten.

Ändringsförslag 8

Förslag till direktiv

Skäl 7

Kommissionens förslag

(7) Även människorättsförsvare har en viktig roll i de europeiska demokratierna, inte minst för att värna grundläggande rättigheter, demokratiska värden, social inkludering, miljöskydd och rättsstatsprincipen. **De** bör kunna delta aktivt i det offentliga livet och yttra sig i politiska frågor och beslutsprocesser utan att behöva oroa sig för hot. Med människorättsförsvare avses personer eller organisationer som försvarar grundläggande rättigheter och andra rättigheter, däribland miljö- och klimaträttigheter, kvinnors rättigheter, rättigheter för hbtqi-personer, rättigheter för personer med minoritetsbakgrund vad gäller ras eller etniskt ursprung, arbetstagares rättigheter eller religionsfrihet. **Även andra som deltar i den offentliga debatten, till exempel akademiker och forskare, bör omfattas av ett adekvat skydd.**

Ändringsförslag 9

Förslag till direktiv

Skäl 7a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(7) Även människorättsförsvare har en viktig roll i de europeiska demokratierna, inte minst för att värna grundläggande rättigheter, demokratiska värden, social inkludering, miljöskydd, **jämställdhet** och rättsstatsprincipen. **Med tanke på unionens miljö- och klimatpolitik bör även skyddet av miljöförsvare uppmärksammas. Människorättsförsvare** bör kunna delta aktivt i det offentliga livet, **stärka ansvarsskyldighet** och yttra sig i politiska frågor och beslutsprocesser utan att behöva oroa sig för hot. Med människorättsförsvare avses personer eller organisationer som försvarar grundläggande rättigheter och andra rättigheter, däribland miljö- och klimaträttigheter, kvinnors rättigheter, rättigheter för hbtqi-personer, rättigheter för personer med minoritetsbakgrund vad gäller ras eller etniskt ursprung, arbetstagares rättigheter, eller religionsfrihet.

(7a) Andra deltagare i den offentliga debatten än journalister, medieorganisationer och människorättsförsvare, såsom akademiker, forskare eller konstnärer,

förtjänar också tillräckligt skydd. I ett demokratiskt samhälle bör de kunna forska, undervisa, lära sig, verka och kommunicera utan rädsla för repressalier. Akademiker och forskare bidrar i grunden till den offentliga debatten och kunskapsspridningen och säkerställer att den demokratiska debatten kan föras på ett välgrundat sätt och motverka desinformation.

Ändringsförslag 10

Förslag till direktiv Skäl 9

Kommissionens förslag

(9) För att främja en sådan miljö är det viktigt att skydda **journalister och människorättsförsvarare** mot rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Sådana rättsprocesser inleds inte för att för att få en sak prövad inför domstol utan för att tysta den offentliga debatten, ofta genom trakasserier och hot.

Ändringsförslag

(9) För att främja en sådan miljö är det viktigt att skydda **fysiska och juridiska personer** mot rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Sådana rättsprocesser inleds inte för att för att få en sak prövad inför domstol utan för att tysta den offentliga debatten, **och hindra utredningar och rapportering om överträdelse av unionsrätt och nationell rätt, däribland korruption eller andra otillbörliga metoder**, ofta genom trakasserier och hot.

Ändringsförslag 11

Förslag till direktiv Skäl 10

Kommissionens förslag

(10) Munkavleprocesser inleds i regel av mäktiga aktörer, såsom privatpersoner, lobbygrupper, företag och statliga organ. Det finns ofta en obalans i maktförhållandet mellan parterna, där käranden har en starkare ekonomisk eller politisk ställning än svaranden. Även om den inte alltid är ett inslag i sådana mål kan

Ändringsförslag

(10) Munkavleprocesser inleds i regel av mäktiga aktörer, såsom privatpersoner, lobbygrupper, företag, **offentliga tjänstemän, offentligt kontrollerade enheter, politiker, rättsliga myndigheter** och statliga organ **i ett försök att tysta den offentliga debatten**. Det finns ofta en obalans i maktförhållandet mellan parterna,

en sådan obalans i maktförhållandet avsevärt förstärka de skadliga effekterna och den avskräckande inverkan på deltagande i den offentliga debatten.

där käranden har en starkare ekonomisk eller politisk ställning än svaranden. Även om den inte alltid är ett inslag i sådana mål kan en sådan obalans i maktförhållandet avsevärt förstärka de skadliga effekterna och den avskräckande inverkan på deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 12

Förslag till direktiv Skäl 11

Kommissionens förslag

(11) Rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan ha en negativ inverkan på **journalisters och människorättsförvarares trovärdighet och anseende**, och även uttömma deras ekonomiska och andra resurser. Sådana rättsprocesser kan fördröja eller helt stoppa offentliggörandet av information om frågor av allmänintresse. Utdragna rättsprocesser, ekonomisk press **och hotet om straffrättsliga påföljder** kan ha en avskräckande inverkan på **journalister och människorättsförvarare**. De kan få dem att avstå från att utöva sitt värv genom att leda till själv censur av rädsla för framtida rättsprocesser och därmed utarma den offentliga debatten till förfång för samhället i stort.

Ändringsförslag

(11) Rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan ha en negativ inverkan på **trovärdigheten och anseendet för fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten**, och även uttömma deras ekonomiska och andra resurser. Sådana rättsprocesser kan fördröja eller helt stoppa offentliggörandet av information om frågor av allmänintresse. Utdragna rättsprocesser **och** ekonomisk press kan ha en avskräckande inverkan på **fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten**. De kan få dem att avstå från att utöva sitt värv genom att leda till själv censur av rädsla för framtida rättsprocesser och därmed utarma den offentliga debatten till förfång för samhället i stort.

Ändringsförslag 13

Förslag till direktiv Skäl 12

Kommissionens förslag

(12) De som blir måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan dras in i flera rättsprocesser samtidigt,

Ändringsförslag

(12) De som blir måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan dras in i flera rättsprocesser samtidigt,

ibland i flera olika jurisdiktioner. Rättsprocesser som inleds i en medlemsstats jurisdiktion mot en person med hemvist i en annan medlemsstat är i regel mer komplicerade och kostsamma för svaranden. Kärande i rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan dessutom utnyttja olika processrättsliga verktyg för att dra ut på förfarandet och driva upp kostnaderna, eller väcka talan i en jurisdiktion som de uppfattar som gynnsam för deras mål i stället för vid den domstol som är bäst lämpad att pröva ärendet. Sådana metoder leder också till en onödig och skadlig belastning på de nationella domstolssystemen.

vilka kan vara civilrättsliga, administrativa eller straffrättsliga eller en kombination av dessa, ibland i flera olika jurisdiktioner. Rättsprocesser som inleds i en medlemsstats jurisdiktion mot en person med hemvist i en annan medlemsstat är i regel mer komplicerade och kostsamma för svaranden. Kärande i rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan dessutom utnyttja olika processrättsliga verktyg för att dra ut på förfarandet och driva upp kostnaderna, eller väcka talan i en jurisdiktion som de uppfattar som gynnsam för deras mål (***forumshopping***) i stället för vid den domstol som är bäst lämpad att pröva ärendet. ***Rättsprocessernas varaktighet och variation, ekonomisk press och hotet om böter är kraftfulla verktyg för att skrämna och tysta kritiska röster.*** Sådana metoder leder också till en onödig och skadlig belastning på de nationella domstolssystemen ***och till felaktig användning av deras resurser, vilket utgör missbruk av rättssystemet.***

Ändringsförslag 14

Förslag till direktiv Skäl 13

Kommissionens förslag

(13) De skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv bör omfatta alla fysiska eller juridiska personer som deltar i den offentliga debatten. De bör även skydda fysiska eller juridiska personer som, i yrket eller privat, stöder, bistår eller tillhandahåller varor eller tjänster till en annan person för ändamål som har ett direkt samband med deltagande i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse. Det kan till exempel handla om internetleverantörer, förlag eller tryckerier som dras in i eller hotas av rättsprocesser på grund av att de tillhandahåller tjänster åt den person som

Ändringsförslag

(13) De skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv bör omfatta alla fysiska eller juridiska personer som ***direkt eller indirekt*** deltar i den offentliga debatten. De bör även skydda fysiska eller juridiska personer som, i yrket eller privat, stöder, bistår eller tillhandahåller varor eller tjänster till en annan person för ändamål som har ett direkt samband med deltagande i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse. Det kan till exempel handla om ***advokater, familjemedlemmar,*** internetleverantörer, förlag eller tryckerier som dras in i eller hotas av rättsprocesser på grund av att de ***bistår eller***

är måltavla för rättsprocessen.

tillhandahåller *stöd eller* tjänster åt den person som är måltavla för rättsprocessen.

Ändringsförslag 15

Förslag till direktiv

Skäl 15

Kommissionens förslag

(15) Direktivet är inte tillämpligt på anspråk som har sin grund i statens ansvar för handlingar eller underlåtenhet vid utövandet av offentliga maktbefogenheter (acta jure imperii) eller anspråk gentemot tjänstemän som agerar på statens vägnar eller ansvar för offentliga myndigheters handlingar, inbegripet ansvar för offentligt tillsatta ämbetsmän.

Ändringsförslag

(15) Direktivet är inte tillämpligt på anspråk som har sin grund i statens ansvar för handlingar eller underlåtenhet vid utövandet av offentliga maktbefogenheter (acta jure imperii) eller anspråk gentemot tjänstemän som agerar på statens vägnar eller ansvar för offentliga myndigheters handlingar, inbegripet ansvar för offentligt tillsatta ämbetsmän, *såvida det inte föreskrivs i nationell rätt. I enlighet med etablerad rättspraxis från Europeiska unionens domstol kan rättsprocesser fortfarande omfattas av "privaträttens område" som avses i detta direktiv när en stat eller ett offentligt organ är part, om handlingar eller underlåtenheterna inte sker i samband med utövandet av statens myndighet.*

Ändringsförslag 16

Förslag till direktiv

Skäl 15a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(15a) I detta direktiv fastställs minimiregler som gör det möjligt för medlemsstaterna att anta eller behålla bestämmelser som är mer förmånliga för personer som deltar i den offentliga debatten, inbegripet nationell rätt som fastställer effektivare rättssäkerhetsgarantier, såsom dubbla påföljder, genom vilka domstolen, med full respekt för rätten till en opartisk

domstol, inte bara kan besluta om kostnader eller ersättning för svaranden, utan även utdöma en påföljd som käranden ska betala till staten när det är uppenbart att den talan som inlettts var oseriös, ogrundad eller i ond tro. Genomförandet av detta direktiv bör inte åberopas som skäl till inskränkningar i den grad av skydd som redan finns i varje medlemsstat.

Ändringsförslag 17

Förslag till direktiv Skäl 16

Kommissionens förslag

(16) Med deltagande i den offentliga debatten bör avses varje uttalande **eller** aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs inom ramen för utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse, såsom skapande, förevisande, tillkännagivande eller annat främjande av journalistiska, politiska, vetenskapliga, akademiska, konstnärliga, kommenterande eller satiriska budskap, publikationer eller verk, samt alla förberedande aktiviteter med direkt anknytning till detta. Det kan även omfatta verksamhet i samband med utövande av rätten till föreningsfrihet och frihet att delta i fredliga sammankomster, såsom anordnande av eller deltagande i lobbyverksamhet, demonstrationer och protester eller verksamhet som är en följd av utövandet av rätten till god förvaltning och rätten till ett effektivt rättsmedel, såsom inlämning av klagomål, framställningar, administrativa och rättsliga anspråk samt deltagande i offentliga utfrågningar. Deltagande i den offentliga debatten bör även omfatta förberedande eller stödjande verksamhet med ett direkt och oupplösligt samband med uttalandet eller aktiviteten i fråga som

Ändringsförslag

(16) Med deltagande i den offentliga debatten bör avses varje uttalande, aktivitet **eller förberedande, stödjande eller assisterande verksamhet med direkt anknytning till detta**, av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs inom ramen för utövandet av **grundläggande och mänskliga rättigheter och friheter, såsom** rätten till yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse, såsom skapande, förevisande, tillkännagivande eller annat främjande av journalistiska, politiska, vetenskapliga, akademiska, konstnärliga, kommenterande eller satiriska budskap, publikationer eller verk, samt alla förberedande aktiviteter med direkt anknytning till detta. Det kan även omfatta verksamhet i samband med utövande av **akademisk och konstnärlig frihet**, rätten till föreningsfrihet och frihet att delta i fredliga sammankomster, såsom anordnande av eller deltagande i lobbyverksamhet, demonstrationer och protester eller verksamhet som är en följd av utövandet av rätten till god förvaltning och rätten till ett effektivt rättsmedel, såsom inlämning av klagomål, framställningar, administrativa och rättsliga anspråk samt deltagande i

blir måltavla för försök att hindra deltagande i den offentliga debatten. Det kan dessutom omfatta andra aktiviteter som syftar till att informera eller påverka den allmänna opinionen eller främja ett handlande från allmänhetens sida, inbegripet aktiviteter av en privat eller offentlig aktör i en fråga av allmänintresse, till exempel organisation av eller deltagande i forskning, undersökningar, kampanjer eller andra kollektiva aktiviteter.

offentliga utfrågningar. Deltagande i den offentliga debatten bör även omfatta förberedande eller stödjande verksamhet med ett direkt och oupplösligt samband med uttalandet eller aktiviteten i fråga som blir måltavla för försök att hindra deltagande i den offentliga debatten. Det kan dessutom omfatta andra aktiviteter som syftar till att informera eller påverka den allmänna opinionen eller främja ett handlande från allmänhetens sida, inbegripet aktiviteter av en privat eller offentlig aktör i en fråga av allmänintresse, till exempel organisation av eller deltagande i forskning, undersökningar, kampanjer eller andra kollektiva aktiviteter.

Ändringsförslag 18

Förslag till direktiv Skäl 18

Kommissionens förslag

Begreppet fråga av allmänintresse bör även omfatta kvalitet, säkerhet och andra relevanta aspekter gällande varor, produkter **och** tjänster när detta är av betydelse för folkhälsan, säkerheten, miljön, klimatet eller **åtnjutandet av grundläggande rättigheter**. En helt individuell tvist mellan en konsument och en tillverkare eller tjänsteleverantör om en vara, en produkt eller en tjänst bör endast omfattas om det finns en dimension av intresse för allmänheten, till exempel att produkten eller tjänsten inte uppfyller miljö- eller säkerhetsnormer.

Ändringsförslag

(18) Begreppet fråga av allmänintresse bör **omfatta frågor som är relevanta för åtnjutandet av grundläggande rättigheter, inbegripet jämställdhet, skydd mot könsrelaterat våld och icke-diskriminering samt skydd av rättsstatsprincipen, mediernas frihet och mångfald samt miljön**. Det bör även omfatta kvalitet, säkerhet och andra relevanta aspekter gällande varor, produkter **eller** tjänster när detta är av betydelse för folkhälsan, säkerheten, miljön, klimatet eller **konsument- och arbetstagarrättigheter**. En helt individuell tvist mellan en konsument och en tillverkare eller tjänsteleverantör om en vara, en produkt eller en tjänst bör endast omfattas om det finns en dimension av intresse för allmänheten, till exempel att produkten eller tjänsten inte uppfyller miljö- eller säkerhetsnormer.

Ändringsförslag 19

Förslag till direktiv Skäl 19a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(19a) Anklagelser om korrupcion, bedrägeri, förskingring, penningtvätt, utpressning, tvång, sexuella trakasserier och könsrelaterat våld, eller andra former av hotelser och brottslighet, eller någon annan straffrättslig eller administrativ överträdelse, inbegripet ekonomisk brottslighet och miljöbrott, är att betrakta som frågor av allmänintresse. Aktiviteter som syftar till att skydda de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget, principen om icke-inblandning i demokratiska processer och att tillhandahålla eller underlätta offentlig tillgång till information i syfte att bekämpa desinformation, är också att betrakta som frågor av allmänintresse.

Ändringsförslag 20

Förslag till direktiv Skäl 20

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(20) Rättegångsmissbruk **innebär** normalt en processtaktik i ond tro, till exempel **ett förhalande av** rättsprocessen som orsakar svaranden oproportionerliga kostnader, eller forumshopping. En sådan taktik utnyttjas av käranden i andra syften än för att få en sak prövad inför domstol. Den kombineras ofta, om än inte alltid, med olika former av skrämstaktik, trakasserier eller hot.

(20) **Den maktobalans mellan parterna som kännetecknar munkavleprocesser beror vanligtvis på att käranden missbrukar ekonomiska fördelar eller politiskt inflytande gentemot svaranden, i kombination med brist på rättslig relevans. Andra indikatorer på** rättegångsmissbruk **inbegriper** normalt en processtaktik i ond tro, till exempel **att bygga på ett eller flera anspråk som helt eller delvis är ogrundade, framföra oproportionerliga krav, förhålla** rättsprocessen **eller avbryta målet i ett sent skede i processen eller inleda flera processer i liknande ärenden**, vilket orsakar svaranden oproportionerliga

kostnader, eller forumshopping.
Kärandens tidigare beteende och i synnerhet eventuella tidigare rättsliga hot bör också beaktas vid fastställandet av huruvida rättegångsförfarandet utgör missbruk. En sådan taktik utnyttjas av käranden i andra syften än för att få en sak prövad inför domstol **eller för att verkligen utöva en rättighet.** Den kombineras ofta, om än inte alltid, med olika former av skrämstaktik, trakasserier eller hot.

Ändringsförslag 21

Förslag till direktiv Skäl 20a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(20a) Uppenbart ogrundade rättsprocesser eller rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten blir alltmer sofistikerade och effektiva, där ett av tillvägagångssätten är att inleda många rättsprocesser mot samma person i samma ärende, vilket innebär att de alla måste försvaras och hanteras samtidigt och parallellt av samma person, något som ökar kostnaderna oproportionerligt.

Ändringsförslag 22

Förslag till direktiv Skäl 20b (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(20b) Munkavleprocesser kännetecknas genomgående av en obalans i maktförhållandet mellan käranden och svaranden i fråga om ekonomiska och rättsliga resurser. Denna obalans i maktförhållandet är särskilt oroande om rättegångsmissbruket finansieras direkt eller indirekt via statsbudgetar och

kombineras med andra indirekta och direkta statliga åtgärder mot oberoende medieorganisationer, oberoende journalistik och det civila samhället.

Ändringsförslag 23

Förslag till direktiv Skäl 20c (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(20c) Rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kränker ofta svarandenas rätt till försvar, som erkänns i stadgan, och kan också påverka deras rätt till en opartisk domstol och oskuldspresumtion.

Ändringsförslag 24

Förslag till direktiv Skäl 22

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(22) En fråga bör anses ha gränsöverskridande följder om inte båda parterna har sin hemvist i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts har sitt säte. Även om båda parterna har sin hemvist i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts har sitt säte bör en fråga anses ha gränsöverskridande följder i två andra typer av situationer. Den första situationen är om det specifika deltagandet i den offentliga debatten ***i en fråga av allmänintresse*** är relevant för mer än en medlemsstat. ***Detta gäller*** till exempel deltagande i den offentliga debatten ***genom*** evenemang som anordnas av unionens institutioner, ***såsom*** deltagande i offentliga utfrågningar, eller uttalanden eller aktiviteter i frågor ***som är av särskild betydelse för mer än en medlemsstat***, såsom gränsöverskridande föreningar

(22) En fråga bör anses ha gränsöverskridande följder om inte båda parterna har sin hemvist i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts har sitt säte. Även om båda parterna har sin hemvist i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts har sitt säte bör en fråga anses ha gränsöverskridande följder i två andra typer av situationer. Den första situationen är om det specifika deltagandet i den offentliga debatten är relevant för mer än en medlemsstat ***på grund av själva deltagandets gränsöverskridande dimension, eller på grund av det legitima intresse som allmänheten kan ha i den fråga som berörs av deltagandet, inbegripet om deltagandet kan ske genom elektroniska medel. Sådana situationer inbegriper*** till exempel deltagande i den offentliga debatten, ***såsom*** evenemang som

eller **anklagelser** om penningtvätt med potentiell gränsöverskridande inblandning. Den andra situationen där en fråga bör anses ha gränsöverskridande följder är om käranden eller parter som är närstående käranden har inlett parallella eller tidigare rättsprocesser mot samma svarande eller parter som är närstående svaranden i en annan medlemsstat. Dessa två typer av situationer tar hänsyn till den särskilda kontexten vad gäller munkavleprocesser.

anordnas av unionens institutioner, deltagande i offentliga utfrågningar eller **publikationer med stor spridning. De kan även inbegripa** uttalanden eller aktiviteter i frågor, såsom gränsöverskridande föreningar, eller **anklagelser** om penningtvätt med potentiell gränsöverskridande inblandning. **Deltagande i den offentliga debatten bör anses tillgängligt i mer än en medlemsstat, särskilt om det sker på internet, till exempel när det gäller kampanjer i sociala medier eller mediebevakning online. Internets allmänt utbredda karaktär motiverar att handlingar som utgör deltagande i den offentliga debatten som är tillgängliga i mer än en medlemsstat betraktas som frågor med gränsöverskridande följder. Effekterna av digitala kommunikationsmedel på begreppet gränsöverskridande inslag har redan erkänts i Europeiska unionens domstols rättspraxis.** Den andra situationen där en fråga bör anses ha gränsöverskridande följder är om käranden eller parter som är närstående käranden har inlett parallella eller tidigare rättsprocesser mot samma svarande eller parter som är närstående svaranden i en annan medlemsstat. Dessa två typer av situationer tar hänsyn till den särskilda kontexten vad gäller munkavleprocesser.

Ändringsförslag 25

Förslag till direktiv Skäl 22a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(22a) Stöd bör finnas tillgängligt för personer som är måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten från och med den tidpunkt då de behöriga myndigheterna får kännedom om dessa personer och under hela förfarandet i

enlighet med de rättigheter som fastställs i detta direktiv. Stöd bör tillhandahållas på olika sätt, bland annat genom omfattande och oberoende information och rådgivning, på ett sätt som är lättillgängligt för allmänheten och kostnadsfritt, om tillgängliga förfaranden och rättsmedel, om skydd mot skrämsektaktik, trakasserier eller hot om rättsliga åtgärder och om den berörda personens rättigheter, och genom att tillhandahålla rättshjälp i gränsöverskridande civilrättsliga förfaranden, rättshjälp i ytterligare förfaranden och juridisk rådgivning eller annat rättsligt bistånd som anses lämpligt. Medlemsstaterna bör tillhandahålla ekonomiskt bistånd och stödåtgärder, inbegripet psykologiskt stöd, för dem som är måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 26

Förslag till direktiv Skäl 22b (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(22b) Deltagande i förfaranden mot allmänhetens deltagande utsätter de berörda för särskild psykisk stress. Förberedelserna inför sådana förfaranden och deltagandet i dessa binder dessutom upp värdefulla resurser för svarandena som de ofta inte har eller som annars skulle ha använts för att delta i den offentliga debatten. Sammanslutningar, organisationer och andra kollektiva organ, såsom fackföreningar, och alla andra juridiska personer som i enlighet med de kriterier som fastställs i deras nationella lagstiftning har ett legitimt intresse av att skydda svarandens rättigheter bör därför ha möjlighet att delta i rättsprocessen, antingen på svarandens vägnar eller till

stöd för svaranden och med dennes godkännande, eller genom att lämna information i de rättsliga förfaranden som föreskrivs för att säkerställa efterlevnaden av skyldigheterna enligt detta direktiv En sådan möjlighet till juridisk representation bör inte påverka fackföreningars och arbetstagarrepresentanters rätt eller befogenheter att på arbetstagarnas vägnar eller till stöd för arbetstagare delta i rättsliga förfaranden, i enlighet med andra unionsbestämmelser och nationella bestämmelser.

Ändringsförslag 27

Förslag till direktiv Skäl 23

Kommissionens förslag

(23) Svarande bör kunna ansöka om följande rättssäkerhetsgarantier: säkerhet för att täcka rättegångskostnader, eller rättegångskostnader och skadestånd, avvisande i ett tidigt skede av uppenbart ogrundade rättsprocesser, rättsmedel mot rättegångsmisbruk (ersättning för kostnader, skadestånd och böter) eller alla dessa samtidigt.

Ändringsförslag

(23) Svarande bör kunna ansöka om följande rättssäkerhetsgarantier: säkerhet för att täcka rättegångskostnader, eller rättegångskostnader och skadestånd, avvisande i ett tidigt skede av uppenbart ogrundade rättsprocesser, rättsmedel mot rättegångsmisbruk (ersättning för kostnader, skadestånd och böter) eller alla dessa samtidigt. ***Rättsprocesser som inleds mot fysiska eller juridiska personer på grund av deras deltagande i den offentliga debatten bör handläggas snabbt och effektivt, med beaktande av omständigheterna i målet, rätten till ett effektivt rättsmedel och rätten till en opartisk domstol.***

Ändringsförslag 28

Förslag till direktiv Skäl 26

Kommissionens förslag

(26) För att ytterligare skydda svaranden bör det vara möjligt att bevilja denna en säkerhet för att täcka rättegångskostnader och/eller skadestånd om domstolen anser att det, även om anspråket inte är uppenbart ogrundat, föreligger omständigheter som tyder på rättegångsmissbruk och utsikterna för framgång i huvudförandet är små. En säkerhet utgör inte en bedömning i sak, utan är en försiktighetsåtgärd för att säkerställa effekterna av ett slutligt beslut om att rättegångsmissbruk har förekommit. Medlemsstaterna bör själva besluta huruvida domstolen bör kräva en säkerhet på eget initiativ eller på begäran av svaranden.

Ändringsförslag

(26) För att ytterligare skydda svaranden bör det vara möjligt att bevilja denna en säkerhet för att täcka rättegångskostnader och/eller skadestånd om domstolen anser att det, även om anspråket inte är uppenbart ogrundat, föreligger omständigheter som tyder på rättegångsmissbruk och utsikterna för framgång i huvudförandet är små. ***Om så föreskrivs enligt nationell rätt bör det vara möjligt att bevilja svaranden säkerhet när som helst under rättsprocessen, och domaren bör i förekommande fall kunna besluta att domstolsavgifterna ska tilldelas svaranden och bäras av käranden, med beaktande av parternas ekonomiska situation och de förväntade rättegångskostnaderna.*** En säkerhet utgör inte en bedömning i sak, utan är en försiktighetsåtgärd för att säkerställa effekterna av ett slutligt beslut om att rättegångsmissbruk har förekommit, ***som täcker svarandens kostnader och de skador som svaranden lidit.*** Medlemsstaterna bör själva besluta huruvida domstolen bör kräva en säkerhet på eget initiativ eller på begäran av svaranden.

Ändringsförslag 29

Förslag till direktiv Skäl 29

Kommissionens förslag

(29) För att säkerställa att det påskyndade förfarandet när det gäller en ansökan om avvisande i ett tidigt skede är så ändamålsenligt som möjligt får medlemsstaterna fastställa tidsfrister för utfrågningar eller för domstolens beslut. De får även anta ordningar som liknar förfarandena i samband med provisoriska åtgärder. Medlemsstaterna bör anstränga

Ändringsförslag

(29) ***Domstolar som handlägger en ansökan om rättssäkerhetsgarantier bör agera snabbt i förhållande till ansökan, och använda sig av de mest ändamålsenliga förfaranden som finns tillgängliga enligt nationell rätt.*** För att säkerställa att det påskyndade förfarandet när det gäller en ansökan om avvisande i ett tidigt skede är så ändamålsenligt som

sig för att säkerställa att beslutet även fattas skyndsamt när svaranden har ansökt om andra rättssäkerhetsgarantier. För en skyndsamt behandling kan medlemsstaterna bland annat ta hänsyn till huruvida käranden har inlett flera eller samordnade rättsprocesser i liknande ärenden och om det har gjorts försök att skrämja, trakassera eller hota svaranden.

möjligt får medlemsstaterna fastställa tidsfrister för utfrågningar eller för domstolens beslut. De får även anta ordningar som liknar förfarandena i samband med provisoriska åtgärder. Medlemsstaterna bör anstränga sig för att säkerställa att beslutet även fattas skyndsamt när svaranden har ansökt om andra rättssäkerhetsgarantier. För en skyndsamt behandling kan medlemsstaterna bland annat ta hänsyn till huruvida käranden har inlett flera eller samordnade rättsprocesser i liknande ärenden och om det har gjorts försök att skrämja, trakassera eller hota svaranden.

Ändringsförslag 30

Förslag till direktiv Skäl 30

Kommissionens förslag

(30) Om en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede bör det ankomma på käranden i huvudförfarandet att inom ramen för det påskyndade förfarandet bevisa att anspråket inte är uppenbart ogrundat. Detta utgör inte någon begränsning av möjligheten att få sin sak prövad inför domstol, eftersom käranden har bevisbördan när det gäller detta anspråk i huvudförfarandet och bara behöver uppnå den mycket lägre gränsen, dvs. visa att anspråket inte är uppenbart ogrundat, för att undvika att målet avvisas i ett tidigt skede.

Ändringsförslag

(30) Om en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede bör det ankomma på käranden i huvudförfarandet att inom ramen för det påskyndade förfarandet bevisa att anspråket inte är uppenbart ogrundat. Detta utgör inte någon begränsning av möjligheten att få sin sak prövad inför domstol, eftersom käranden har bevisbördan när det gäller detta anspråk i huvudförfarandet och bara behöver uppnå den mycket lägre gränsen, dvs. visa att anspråket inte är uppenbart ogrundat, för att undvika att målet avvisas i ett tidigt skede. ***Beslut om avvisande i ett tidigt skede bör dessutom alltid fattas av en domare från fall till fall, och kärandena bör alltid ha rätt att överklaga beslutet om avvisande i ett tidigt skede.***

Ändringsförslag 31

Förslag till direktiv Skäl 31

Kommissionens förslag

(31) Kostnaderna bör omfatta samtliga rättegångskostnader, inbegripet alla svarandens kostnader för juridisk representation, såvida inte dessa kostnader är orimligt höga. Kostnader för juridisk representation som överstiger beloppen i lagstadgade arvodestabeller bör inte automatiskt betraktas som orimligt höga. **Full** ersättning för skada **bör omfatta både materiell och ideell skada, såsom fysiska och psykiska men.**

Ändringsförslag

(31) Kostnaderna bör omfatta samtliga rättegångskostnader, inbegripet alla svarandens kostnader för juridisk representation, **inbegripet kostnader före rättegången**, såvida inte dessa kostnader är orimligt höga. Kostnader för juridisk representation som överstiger beloppen i lagstadgade arvodestabeller bör inte automatiskt betraktas som orimligt höga, **utan det bör vara möjligt att kostnader ersätts till fullo. Om det i nationell rätt inte föreskrivs full ersättning av kostnader utöver lagstadgade avgifter bör domstolen kunna besluta om hela kostnaden på något annat sätt som står till buds, i enlighet med nationell rätt, inbegripet genom** ersättning för skada.

Ändringsförslag 32

**Förslag till direktiv
Skäl 31a (nytt)**

Kommissionens förslag

(31a) Full ersättning för skada bör omfatta både materiell och ideell skada, såsom fysiska och psykiska men och skadat anseende. För att svaranden enkelt och snabbt ska kunna göra skadeståndsanspråk bör det vara möjligt att begära skadestånd i samma förfarande som det som inletts mot svaranden, i förekommande fall genom ett genkätromål. Materiella skador bör särskilt omfatta advokatarvoden när dessa inte ersätts som kostnader, liksom resekostnader eller hälso- och sjukvårdskostnader, särskilt för psykologisk vård. Materiella skador bör omfatta kostnader före rättegång, om dessa inte ingår i kostnaderna enligt nationell rätt eller detta direktiv. Kostnader före rättegång bör även omfatta nödvändiga utgifter för att

Ändringsförslag

försvara personens rättigheter mot rättegångsmissbruk, inbegripet advokatarvoden. Ideella skador bör särskilt omfatta olika former av fysiska och/eller psykiska men, sveda och värk eller känslomässigt lidande i samband med rättsprocesser, skadat anseende och generellt sett alla typer av ideell skada.

Ändringsförslag 33

Förslag till direktiv Skäl 32

Kommissionens förslag

(32) Det främsta syftet med att ge domstolar möjlighet att utdöma böter är att avskräcka potentiella sökande från att missbruka rättegångsförfarandet i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten. Sådana böter bör stå i proportion till de inslag av rättegångsmissbruk som har konstaterats. När domstolarna fastställer bötesbeloppet bör de ta hänsyn till den skadliga eller avskräckande inverkan på deltagande i den offentliga debatten som rättsprocesserna kan ha, bland annat med avseende på rättsanspråkets karaktär, om sökanden har inlett flera eller samordnade rättsprocesser i liknande ärenden och om det har gjorts försök att skrämja, trakassera eller hota svaranden.

Ändringsförslag

(32) Det främsta syftet med att ge domstolar möjlighet att utdöma böter är att avskräcka potentiella sökande från att missbruka rättegångsförfarandet i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten. Sådana böter bör **fastställas från fall till fall och** stå i proportion till de inslag av rättegångsmissbruk som har konstaterats. När domstolarna fastställer bötesbeloppet bör de ta hänsyn till den skadliga eller avskräckande inverkan på deltagande i den offentliga debatten som rättsprocesserna kan ha, bland annat med avseende på rättsanspråkets karaktär, om sökanden har inlett flera eller samordnade rättsprocesser i liknande ärenden och om det har gjorts försök att skrämja, trakassera eller hota svaranden.

Ändringsförslag 34

Förslag till direktiv Skäl 32a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(32a) För att säkerställa att allmänheten kan få kännedom om domstolsbeslut bör medlemsstaterna upprätta ett offentligt tillgängligt nationellt register över

relevanta domstolsbeslut som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, i enlighet med unionsbestämmelser och nationella bestämmelser om skydd av personuppgifter. Kommissionen bör upprätta ett offentligt tillgängligt unionsregister på grundval av information från medlemsstaternas register avseende relevanta domstolsbeslut som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, i enlighet med unionsbestämmelser om skydd av personuppgifter.

Ändringsförslag 35

Förslag till direktiv Skäl 33

Kommissionens förslag

(33) I ett gränsöverskridande sammanhang är det dessutom viktigt att framhålla det hot som munkavleprocesser i tredjeländer mot journalister, människorättsförsvarare och andra personer som deltar i den offentliga debatten och har sin hemvist i Europeiska unionen utgör. Sådana processer kan innebära orimligt höga skadestånd mot **journalister, människorättsförsvarare och andra personer från EU**. Rättsprocesser i tredjeländer är mer komplicerade och kostsamma för de personer som blir måltavlor. För att skydda demokratin samt yttrande- och informationsfriheten i Europeiska unionen, och för att undvika att de skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv undergrävs genom att rättsprocesser inleds i andra jurisdiktioner, är det viktigt att även fastställa skydd mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmisshandlingar i tredjeländer.

Ändringsförslag

(33) I ett gränsöverskridande sammanhang är det dessutom viktigt att framhålla det hot som munkavleprocesser i tredjeländer mot journalister, människorättsförsvarare och andra personer som deltar i den offentliga debatten och har sin hemvist i Europeiska unionen utgör. Sådana processer kan innebära orimligt höga skadestånd mot **personer som deltar i den offentliga debatten**. Rättsprocesser i tredjeländer är mer komplicerade och kostsamma för de personer som blir måltavlor. För att skydda demokratin samt yttrande- och informationsfriheten i Europeiska unionen, och för att undvika att de skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv undergrävs genom att rättsprocesser inleds i andra jurisdiktioner, är det viktigt att även fastställa skydd mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmisshandlingar i tredjeländer.

Ändringsförslag 36

**Förslag till direktiv
Skäl 33a (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(33a) När det gäller behörighet för ärekränkning eller andra anspråk som grundar sig på civil- eller handelsrätt och som skulle kunna utgöra rättegångsmissbruk som syftar till att hindra den offentliga debatten, bör den medlemsstat där svaranden har hemvist anses vara enda jurisdiktion, med vederbörlig hänsyn till förtalsmål där svarandena är fysiska personer. Med undantag för bestämmelsen om mål som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde bör detta direktiv inte påverka tillämpningen av Bryssel I-förordningen.

Ändringsförslag 37

**Förslag till direktiv
Skäl 33b (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(33b) I detta direktiv fastställs en särskild grund för tillämplig lag för publikationer som en form av deltagande i den offentliga debatten. Vid anspråk som rör en publikation som en form av deltagande i den offentliga debatten bör tillämplig lag anses vara lagen på den plats dit publikationen riktar sig. Om det inte är möjligt att identifiera denna plats bör tillämplig lag vara lagen på den plats där redaktionell kontroll eller relevant verksamhet utövas med avseende på deltagande i den offentliga debatten. I andra mål än de som omfattas av detta undantag bör detta direktiv inte påverka tillämpningen Rom II-förordningen.

Ändringsförslag 38

Förslag till direktiv
Skäl 34

Kommissionens förslag

(34) Genom detta direktiv fastställs en ny särskild behörighetsgrund i syfte att säkerställa att personer som blir måltavlor för munkavleprocesser och som har sin hemvist i Europeiska unionen har tillgång till effektiva rättsmedel i unionen mot en talan som utgör rättegångsmissbruk som väckts vid en domstol i ett tredjeland. Denna särskilda behörighetsgrund gör det möjligt för svarande som har sin hemvist i Europeiska unionen att vid en domstol på sin bosättningsort ansöka om skadestånd och ersättning för kostnader som uppkommit i samband med rättsprocessen vid domstolen i tredjeland. Denna rätt gäller oavsett var käranden i rättsprocessen i tredjeland har sin hemvist.

Ändringsförslag 39

Förslag till direktiv
Skäl 34a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(34) Genom detta direktiv fastställs en ny särskild behörighetsgrund i syfte att säkerställa att personer som blir måltavlor för munkavleprocesser och som har sin hemvist i Europeiska unionen har tillgång till effektiva rättsmedel i unionen mot en talan som utgör rättegångsmissbruk som väckts vid en domstol i ett tredjeland. Denna särskilda behörighetsgrund gör det möjligt för svarande som har sin hemvist i Europeiska unionen att vid en domstol på sin bosättningsort ansöka om skadestånd och ersättning för kostnader som uppkommit ***eller som rimligen kan förväntas uppkomma*** i samband med rättsprocessen vid domstolen i tredjeland. Denna rätt gäller oavsett var käranden i rättsprocessen i tredjeland har sin hemvist.

Ändringsförslag

(34a) Medlemsstaterna bör uppmuntra det civila samhällets organisationer, däribland erkända och aktiva icke-statliga organisationer som yrkesmässigt eller ideellt arbetar med personer som är måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten, särskilt i fråga om lagstiftningsinitiativ, informationsinsatser och medvetandehöjande kampanjer, forskning och utbildning, fortbildning samt övervakning och utvärdering av konsekvenserna av sådana åtgärder.

Ändringsförslag 40

Förslag till direktiv Skäl 34b (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(34b) Bestämmelserna och skyddsåtgärderna i detta direktiv bör tillämpas på alla pågående fall av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten vid en nationell domstol vid tidpunkten för ikraftträdandet av de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv och därefter.

Ändringsförslag 41

Förslag till direktiv Skäl 34c (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(34c) Medlemsstaterna bör uppmuntras att vidta lämpliga åtgärder för att underlätta sitt samarbete i syfte att förbättra tillgången för dem som är måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten till information om de rättssäkerhetsgarantier som fastställs i detta direktiv och i nationell rätt. Detta samarbete bör omfatta utbyte av information om nuvarande praxis i medlemsstaterna i gränsöverskridande fall och tillhandahållande av stöd, när så är lämpligt, till europeiska nätverk och organ såsom byrån för grundläggande rättigheter, som arbetar med frågor av direkt relevans för dem som är måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 42

**Förslag till direktiv
Skäl 34d (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(34d) Medlemsstaterna bör, med vederbörlig respekt för juristyrkets oberoende, uppmuntra yrkessammanslutningar att anta etiska regler som vägleder rättstillämparnas uppförande för att avskräcka dem från att inlåta sig i rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten, inbegripet, när så är lämpligt, disciplinära påföljder för överträdelser av dessa regler. Sådana åtgärder bör utvecklas i nära samarbete med berörda parter, däribland yrkessammanslutningar, arbetsmarknadens parter och civilsamhällesorganisationer.

Ändringsförslag 43

**Förslag till direktiv
Skäl 34e (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(34e) Insamling av uppgifter är av största vikt för att dokumentera fall av rättegångsmissbruk och för att tillhandahålla lösningar för att förhindra dem. Detta direktiv bör fastställa gemensamma kriterier för att standardisera förfarandena för insamling av uppgifter i medlemsstaterna och säkerställa att jämförbara uppgifter samlas in. Medlemsstaterna bör regelbundet förse kommissionen med tillgängliga uppgifter som visar hur de som är måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har fått tillgång till de skyddsåtgärder som fastställs i detta direktiv: På grundval av de uppgifter som medlemsstaterna lämnat bör kommissionen vart femte år lägga fram en rapport för Europaparlamentet och

rådet om utvärderingen och översynen av detta direktiv. Dessa rapporter bör offentliggöras.

Ändringsförslag 44

Förslag till direktiv Skäl 36

Kommissionens förslag

(36) Detta direktiv kompletterar kommissionens rekommendation om skydd för journalister och människorättsförsvarare som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt). Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna och innehåller en omfattande verktygslåda med åtgärder, bland annat utbildning, upplysning, stöd till personer som blir måltavlor för rättegångsmissbruk samt datainsamling, rapportering och övervakning av rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag

(36) Detta direktiv kompletterar kommissionens rekommendation om skydd för journalister och människorättsförsvarare som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt). Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna och innehåller en omfattande verktygslåda med åtgärder, bland annat utbildning, upplysning, stöd till personer som blir måltavlor för rättegångsmissbruk samt datainsamling, rapportering och övervakning av rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.
Medlemsstaterna bör ägna särskild uppmärksamhet åt genomförandet av kommissionens rekommendationer vid införlivandet av detta direktiv, i synnerhet när det gäller införande av skyddsåtgärder som liknar dem som föreskrivs i detta direktiv i förhållande till inhemska mål som inte omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, och tillhandahållande av rättsligt bistånd till svarande på ett lättillgängligt sätt och till ett överkomligt pris, och överväga att i detta syfte införa riktade bestämmelser för införlivande med nationell lagstiftning. Medlemsstaterna bör också uppmuntras att överväga inrättande av en fond för att stödja offer för munkavleprocesser, som direkt bör användas för rättsliga avgifter eller tillhandahållande av rättshjälp och

psykologiskt stöd.

Ändringsförslag 45

Förslag till direktiv
Skäl 36a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(36a) I detta direktiv fastställs bestämmelser om omfattande stöd och förebyggande åtgärder, icke-finansiella stödmekanismer såsom tillhandahållande av rättshjälp och psykologiskt stöd samt utbildning, medvetandehöjande åtgärder och insamling av uppgifter. Direktivet syftar också till att säkerställa att uppgifter samlas in genom att fastställa gemensamma kriterier på unionsnivå. En nationell kontaktpunkt bör inrättas för att samla in och utbyta information om alla organisationer som tillhandahåller vägledning och stöd för personer som är måltavlor för rättegångsmissbruk i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten. Det kan handla om juristsamfund, medie- och pressnämnder, paraplyorganisationer för människorättsförsvare, sammanslutningar på unionsnivå och nationell nivå, advokatbyråer som kostnadsfritt försvarar personer som är måltavlor för uppenbart ogrundade rättsprocesser eller rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten, juridiska institutioner vid universitet och andra icke-statliga organisationer.

Ändringsförslag 46

Förslag till direktiv
Skäl 36b (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(36b) För att förebygga initiering av munkavleprocesser och skydda berörda fysiska eller juridiska personer är det viktigt att främja relevant information, medvetandehöjande åtgärder, kampanjer, utbildning och fortbildning, även avseende deras rättigheter och skyddsmekanismer.

Ändringsförslag 47

**Förslag till direktiv
Skäl 36c (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(36c) Utbildning för journalister, andra mediearbetare och människorättsförsvarare bör stärka deras förmåga att hantera rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Utbildningen bör fokusera på att identifiera sådana rättsprocesser och på hur personer som är måltavlor ska hantera dessa, samt på att upplysa dem om deras rättigheter och skyldigheter så att de kan vidta nödvändiga åtgärder för att skydda sig mot sådana processer. Även rättstillämpare bör få utbildning för att bli mer medvetna om rättegångsmissbruk och kunna upptäcka det i ett mycket tidigt skede.

Ändringsförslag 48

**Förslag till direktiv
Artikel 1**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

I detta direktiv föreskrivs skyddsåtgärder mot uppenbart ogrundade rättsprocesser

I detta direktiv föreskrivs **ett antal miniminormer för skydd och**

eller rättegångsmisshandlingar i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder och som inleds mot fysiska och juridiska personer, **särskilt journalister och människorättsförsvarare, på grund av deras deltagande** i den offentliga debatten.

skyddsåtgärder mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmisshandlingar i civilrättsliga frågor, **samt hot därom**, som har gränsöverskridande följder och som inleds mot fysiska och juridiska personer **som deltar** i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 49

Förslag till direktiv Artikel 2

Kommissionens förslag

Detta direktiv ska tillämpas på civil- eller handelsrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder, oavsett vid vilken typ av domstol de behandlas. Det ska i synnerhet inte omfatta skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor eller statens ansvar för handlingar och underlåtenhet vid utövandet av statens myndighet (acta iure imperii).

Ändringsförslag

Detta direktiv ska tillämpas på civil- eller handelsrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder, **inbegripet interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder, genkätromål eller andra särskilda rättsmedel som är tillgängliga genom andra instrument**, oavsett vid vilken typ av domstol de behandlas. Det ska i synnerhet inte omfatta skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor eller statens ansvar för handlingar och underlåtenhet vid utövandet av statens myndighet (acta iure imperii).

Ändringsförslag 50

Förslag till direktiv Artikel 2a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 2a

Minimikrav

- 1. Medlemsstaterna får införa eller behålla förmånligare bestämmelser än de skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmisshandlingar i civilrättsliga ärenden.**
- 2. Genomförandet av detta direktiv**

får under inga omständigheter utgöra skäl för att inskränka de skyddsåtgärder som redan finns i medlemsstaterna för de frågor som omfattas av detta direktiv.

Ändringsförslag 51

Förslag till direktiv Artikel 3 – led 1

Kommissionens förslag

1. varje uttalande eller aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs i samband med utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet *i frågor av allmänintresse*, samt aktiviteter för att förbereda, stödja eller bistå med direkt anknytning till detta. Detta omfattar klagomål, framställningar, administrativa eller rättsliga anspråk *och* deltagande i offentliga utfrågningar.

Ändringsförslag

1. varje uttalande eller aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs i samband med utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet, *akademisk frihet eller mötes- och föreningsfrihet* samt aktiviteter för att förbereda, stödja eller bistå med direkt anknytning till detta, *i frågor av allmänintresse*. Detta omfattar klagomål, framställningar, administrativa eller rättsliga anspråk, deltagande i offentliga utfrågningar, *skapande, förevisande, marknadsförande eller annat främjande av journalistiska, politiska, vetenskapliga, akademiska, konstnärliga, satiriska budskap, publikationer eller verk.*

Ändringsförslag 52

Förslag till direktiv Artikel 3 – led 2 – led a

Kommissionens förslag

(a) Folkhälsa, säkerhet, miljö, klimat *eller åtnjutande av grundläggande rättigheter.*

Ändringsförslag

(a) *grundläggande rättigheter, inbegripet jämställdhet, mediefrihet och konsument- och arbetstagar rättigheter samt folkhälsa, säkerhet, miljö eller klimat.*

Ändringsförslag 53

Förslag till direktiv Artikel 3 – led 2 – led b

Kommissionens förslag

(b) Aktiviteter som utförs av en person eller enhet som är i offentlighetens ljus eller som är av allmänintresse.

Ändringsförslag

(b) Aktiviteter som utförs av en person eller enhet som är i offentlighetens ljus eller som är av allmänintresse, ***inbegripet regeringstjänstemän och privata aktörer.***

Ändringsförslag 54

**Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led d**

Kommissionens förslag

(d) Anklagelser om korruption, bedrägeri eller brottslighet.

Ändringsförslag

(d) Anklagelser om korruption, bedrägeri, ***förskingring, penningtvätt, utpressning, tvång, sexuella trakasserier och könsrelaterat våld, eller andra former av hotelser, eller någon annan straffrättslig eller administrativ överträdelse, inbegripet miljöbrott.***

Ändringsförslag 55

**Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led e**

Kommissionens förslag

(e) Aktiviteter som syftar till att ***bekämpa*** desinformation.

Ändringsförslag

(e) Aktiviteter som syftar till att ***skydda de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget och principen om icke-inblandning i demokratiska processer, och att tillhandahålla eller underlätta offentlig tillgång till information i syfte att bekämpa*** desinformation.

Ändringsförslag 56

**Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led ea (nytt)**

ea) Akademisk, vetenskaplig, forskningsrelaterad och konstnärlig verksamhet.

Ändringsförslag 57

Förslag till direktiv Artikel 3 – led 3 – inledningen

Kommissionens förslag

rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten: en helt eller delvis ogrundad rättsprocess som inleds i anslutning till deltagande i den offentliga debatten och vars huvudsakliga syfte är att förhindra, begränsa eller bestraffa deltagande i den offentliga debatten. Ett sådant syfte kan kännetecknas av att

Ändringsförslag

rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten: en helt eller delvis ogrundad rättsprocess som inleds i anslutning till deltagande i den offentliga debatten, **som kännetecknas av inslag som tyder på rättegångsmissbruk i andra syften än att verkligen hävda, försvara eller utöva en rättighet**, och vars huvudsakliga syfte är att förhindra, begränsa eller bestraffa deltagande i den offentliga debatten. Ett sådant syfte kan kännetecknas av att

Ändringsförslag 58

Förslag till direktiv Artikel 3 – led 3 – led -a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(-a) käranden missbrukar ekonomiska fördelar eller politiskt inflytande gentemot svaranden, vilket leder till en obalans i maktförhållandet mellan de båda parterna,

Ändringsförslag 59

Förslag till direktiv Artikel 3 – led 3 – led c

Kommissionens förslag

(c) kändaren eller kändarens företrädare använder sig av skrämstaktik, trakasserier eller hot.

Ändringsförslag

(c) kändaren eller kändarens företrädare använder sig av skrämstaktik, trakasserier eller hot ***före eller under förfarandet, samt har en historik av rättslig skrämstaktik.***

Ändringsförslag 60

**Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led ca (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(ca) processtaktik i ond tro, som att fördröja förfarandet, och välja att göra ett anspråk som omfattas av behörigheten för den domstol som kommer att behandla ärendet mest förmånligt, eller att avbryta målet i ett sent skede i processen.

Ändringsförslag 61

**Förslag till direktiv
Artikel 4 – punkt 2 – led a**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(a) ***det*** deltagande i den offentliga debatten i en fråga av allmänintresse som rättsprocessen gäller är relevant för mer än en medlemsstat, eller

(a) deltagande i den offentliga debatten är relevant för mer än en medlemsstat ***på grund av själva deltagandets gränsöverskridande dimension, eller på grund av det legitima intresse som allmänheten kan ha i den fråga som berörs av deltagandet, inbegripet om deltagandet kan ske genom elektroniska medel, eller***

Ändringsförslag 62

**Förslag till direktiv
Artikel 5 – punkt 3**

Kommissionens förslag

3. Medlemsstaterna **får** föreskriva att åtgärder om rättssäkerhetsgarantier i enlighet med kapitel III och IV får vidtas på eget initiativ av den domstol vid vilken talan har väckts.

Ändringsförslag 63

**Förslag till direktiv
Artikel 5a (ny)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

3. Medlemsstaterna **ska** föreskriva att åtgärder om rättssäkerhetsgarantier i enlighet med kapitel III och IV får vidtas på eget initiativ av den domstol vid vilken talan har väckts.

Ändringsförslag

Artikel 5a

Skyndsamt domstolsförfarande

Medlemsstaterna ska säkerställa att domstolar som handlägger en sådan ansökan som avses i artikel 5 tar del i de processer som ansökan avser, med hjälp av de snabbaste förfaranden som finns tillgängliga enligt nationell rätt med beaktande av omständigheterna i målet, rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol.

Ändringsförslag 64

**Förslag till direktiv
Artikel 5b (ny)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 5b

Bistånd till fysiska eller juridiska personer som deltar i den offentliga debatten

Medlemsstaterna ska säkerställa att fysiska eller juridiska personer som deltar i den offentliga debatten, beroende på vad som är lämpligt, har tillgång till stödåtgärder, särskilt

(a) omfattande och oberoende

information och rådgivning, som är lättåtkomlig för allmänheten och utan kostnad, om vilka förfaranden och rättsmedel som finns tillgängliga, om skydd mot skrämstaktik, trakasserier eller hot om rättsliga åtgärder, och om deras rättigheter, och

(b) rättshjälp i enlighet med rådets direktiv 2003/8/EG och, i enlighet med nationell rätt, rättshjälp i ytterligare processer samt juridisk rådgivning eller annat rättsligt bistånd,

(c) ekonomiskt bistånd och stödåtgärder, inbegripet psykologiskt stöd, för dem som är måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 65

Förslag till direktiv Artikel 7

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en domstol vid vilken en talan som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har väckts kan godta att **icke-statliga** organisationer som försvarar eller främjar rättigheterna för personer som deltar i den offentliga debatten får delta i förfarandet, antingen till stöd för svaranden eller för att tillhandahålla information.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en domstol vid vilken en talan som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har väckts kan godta att **sammanslutningar, organisationer och andra kollektiva organ, såsom fackföreningar, och alla andra juridiska personer som i enlighet med de kriterier som fastställs i deras nationella lagstiftning har ett legitimt intresse av att försvara eller främja** rättigheterna för personer som deltar i den offentliga debatten, får delta i **rättsprocessen**, antingen **på svarandens vägnar eller** till stöd för svaranden, **och med dennes godkännande**, eller för att tillhandahålla information **i varje rättsligt förfarande som föreskrivs för att säkerställa efterlevnaden av skyldigheterna enligt detta direktiv. Denna bestämmelse påverkar inte befintliga rättigheter till representation och intervention som**

garanteras genom andra unionsbestämmelser eller nationella bestämmelser.

Ändringsförslag 66

Förslag till direktiv Artikel 8

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att den domstol vid vilken en talan väckts som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har befogenhet att kräva att käranden ställer säkerhet för **rättegångskostnader, eller för rättegångskostnader** och skadestånd, om den anser att en sådan säkerhet är lämplig med hänsyn till att talan har inslag som tyder på rättegångsmissbruk.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att den domstol vid vilken en talan väckts som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har befogenhet att kräva att käranden ställer säkerhet för **rättegångskostnaderna, inbegripet svarandens samtliga kostnader för juridisk representation** och skadestånd, om den anser att en sådan säkerhet är lämplig med hänsyn till att talan har inslag som tyder på rättegångsmissbruk. **Om en sådan möjlighet föreskrivs enligt nationell rätt, får svaranden beviljas säkerhet när som helst under rättsprocessen.**

Ändringsförslag 67

Förslag till direktiv Artikel 9 – punkt 2

Kommissionens förslag

2. Medlemsstaterna **får** fastställa tidsfrister för utövandet av rätten att inge en ansökan om avvisande i ett tidigt skede. **Tidsfristerna ska vara proportionerliga och får inte göra det omöjligt eller orimligt svårt att inge en sådan ansökan.**

Ändringsförslag

2. Medlemsstaterna **ska** fastställa tidsfrister för utövandet av rätten att inge en ansökan om avvisande i ett tidigt skede. Tidsfristerna ska vara proportionerliga, **rimliga**, och får inte göra det omöjligt eller orimligt svårt att inge en sådan ansökan.

Ändringsförslag 68

Förslag till direktiv Artikel 14

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en kärke som gjort sig skyldig till rättegångsmissbruk i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten **kan åläggas** att bära alla rättegångskostnader, inbegripet svarandens samtliga kostnader för juridisk representation, såvida dessa kostnader inte är orimliga.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en kärke som gjort sig skyldig till rättegångsmissbruk i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten **åläggs** att bära alla rättegångskostnader, inbegripet svarandens samtliga kostnader för juridisk representation, såvida dessa kostnader inte är orimliga. **Om nationell rätt inte garanterar full ersättning för kostnaderna för juridiskt ombud utöver de lagstadgade avgiftstabellerna, ska medlemsstaterna säkerställa att dessa kostnader helt täcks av andra tillgängliga medel enligt nationell rätt och, i förekommande fall, genom skadestånd i enlighet med artikel 15.**

Ändringsförslag 69

Förslag till direktiv Artikel 15

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en fysisk eller juridisk person som har lidit skada till följd av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har möjlighet att kräva och få full ersättning för denna skada.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en fysisk eller juridisk person som har lidit skada till följd av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har möjlighet att kräva och få full ersättning för denna skada, **oavsett om det är en materiell eller en ideell skada, inbegripet skadat anseende, utan att behöva inleda separata rättsprocesser för det ändamålet.**

Ändringsförslag 70

Förslag till direktiv Artikel 16 – led 1a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

1a. Medlemsstaterna ska se till att domstolar som utdömer böter tar vederbörlig hänsyn till

- (i) sökandens ekonomiska situation,**
- (ii) arten och antalet identifierade inslag som tyder på missbruk.**

Ändringsförslag 71

**Förslag till direktiv
Artikel 16a (ny)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 16a

Nationella register

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att upprätta ett offentligt tillgängligt register över relevanta domstolsbeslut som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, i enlighet med unionsbestämmelser och nationella bestämmelser om skydd av personuppgifter.

Ändringsförslag 72

**Förslag till direktiv
Artikel 18**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska, när en ogrundad talan som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har väckts vid en domstol i ett tredjeland mot en fysisk eller juridisk person med hemvist i en medlemsstat, säkerställa att den berörda personen **kan** inge en begäran till en domstol på sin bosättningsort om skadestånd och ersättning för de kostnader som uppstått i samband med förfarandet

Medlemsstaterna ska, när en ogrundad talan som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har väckts vid en domstol i ett tredjeland mot en fysisk eller juridisk person med hemvist i en medlemsstat, säkerställa att den berörda personen **ska ha rätt att** inge en begäran till en domstol på sin bosättningsort om skadestånd och ersättning för de kostnader som uppstått i samband med förfarandet

vid domstolen i tredjeland, oavsett var käranden i förfarandet i tredjeland har sin hemvist.

vid domstolen i tredjeland, oavsett var käranden i förfarandet i tredjeland har sin hemvist.

Ändringsförslag 73

Förslag till direktiv Kapitel Va (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Kapitel Va

Behörighet, tillämplig lag och förhållande till unionens internationella privaträttsliga instrument

Ändringsförslag 74

Förslag till direktiv Artikel 18a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18a

Behörighet för anspråk gällande ärekränkning

I anspråk gällande ärekränkning eller andra anspråk som grundar sig på civil- eller handelsrätt och som utgör ett anspråk enligt detta direktiv, ska den medlemsstat där svaranden har sin hemvist anses vara enda jurisdiktion, med vederbörlig hänsyn till förtalsmål där de drabbade är privatpersoner.

Ändringsförslag 75

Förslag till direktiv Artikel 18b (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18b

Förhållandet till Bryssel I-förordningen

Med undantag för artikel 18a i detta direktiv ska detta direktiv inte påverka tillämpningen av Bryssel I-förordningen.

Ändringsförslag 76

Förslag till direktiv Artikel 18c (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18c

Tillämplig lag för publikationer som deltagande i den offentliga debatten

Vid anspråk som rör en publikation som en form av deltagande i den offentliga debatten ska tillämplig lag vara lagen på den plats dit publikationen riktar sig. Om det inte är möjligt att identifiera den plats dit publikationen riktar sig bör tillämplig lag vara lagen på den plats där redaktionell kontroll eller relevant verksamhet utövas med avseende på deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 77

Förslag till direktiv Artikel 18d (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18d

Förhållandet till Rom II-förordningen

Med undantag för artikel 18c i detta direktiv ska detta direktiv inte påverka tillämpningen av Rom II-förordningen.

Ändringsförslag 78

**Förslag till direktiv
Kapitel Vb (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Kapitel Vb

Övriga bestämmelser

Ändringsförslag 79

**Förslag till direktiv
Artikel 18e (ny)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18e

Unionsregistret

Kommissionen ska vidta lämpliga åtgärder för att upprätta ett offentligt unionsregister på grundval av information i enlighet med artikel 16a om relevanta domstolsbeslut som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, i enlighet med unionsbestämmelser om skydd av personuppgifter.

Ändringsförslag 80

**Förslag till direktiv
Artikel 18f (ny)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18f

Ökad medvetenhet

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder, även på elektronisk väg, för att öka medvetenheten om strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt, och de rättssäkerhetsgarantier mot dem som fastställs i detta direktiv. Sådana insatser kan inbegripa informationskampanjer och

medvetandehöjande kampanjer och forsknings- och utbildningsprogram, i förekommande fall i samarbete med relevanta organisationer i det civila samhället och andra berörda parter.

Ändringsförslag 81

Förslag till direktiv Artikel 18g (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18g

Gemensam kontaktpunkt

Medlemsstaterna ska med stöd av kommissionen vidta lämpliga åtgärder för att inrätta en gemensam kontaktpunkt bestående av särskilda nationella nätverk av specialiserade advokater, rättstillämpare och psykologer, som personer som är måltavlor för munkavleprocesser kan kontakta, och genom vilka de kan få vägledning och enkel tillgång till information om och skydd mot munkavleprocesser, inbegripet när det gäller rättshjälp samt ekonomiskt och psykologiskt stöd.

Ändringsförslag 82

Förslag till direktiv Artikel 18h (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18h

Fortbildning av rättstillämpare

1. Medlemsstaterna ska, med vederbörlig hänsyn till juristyrkets oberoende, rekommendera att de som ansvarar för utbildning av jurister tillhandahåller både allmän och

specialiserad utbildning för att öka medvetenheten om strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt, och om de rättssäkerhetsgarantier mot dem som föreskrivs i detta direktiv.

2. Utan att domstolsväsendets oberoende eller organisatoriska skillnader inom unionen påverkas, ska medlemsstaterna kräva att de som är ansvariga för utbildning av domare och åklagare ger både allmän och specialiserad utbildning för att öka domares medvetenhet om behoven för fysiska eller juridiska personer som deltar i den offentliga debatten.

3. Genom sina offentliga tjänster eller genom att finansiera stödorganisationer avseende munkavleprocesser ska medlemsstaterna uppmuntra initiativ som möjliggör lämplig utbildning för dem som ger stöd till personer som är måltavlor för uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 83

Förslag till direktiv Artikel 18i (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18i

Samarbete och samordning av insatser

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att underlätta samarbetet mellan medlemsstater för att förbättra tillgången för dem som är måltavlor för uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten till information om de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i

*detta direktiv och i nationell rätt.
Samarbetet ska åtminstone syfta till att*

- a) utbyta befintlig praxis och*
- b) tillhandahålla stöd till europeiska nätverk som arbetar med frågor som är direkt relevanta för dem som är måltavlor för uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.*

Ändringsförslag 84

Förslag till direktiv Artikel 18j (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18j

Etiska regler för rättstillämpare

Medlemsstaterna ska, med vederbörlig respekt för juristyrkets oberoende, uppmuntra yrkessammanslutningar att anta etiska regler som vägleder rättstillämparnas uppförande för att avskräcka dem från att inlåta sig i rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten, och, när så är lämpligt, överväga åtgärder mot överträdelser av dessa regler.

Ändringsförslag 85

Förslag till direktiv Artikel 18k (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 18k

Uppgiftsinsamling

- 1. Medlemsstaterna bör, med beaktande av sina institutionella*

arrangemang för rättslig statistik, ge en eller flera myndigheter i uppdrag att, med full respekt för kraven på uppgiftsskydd, samla in och aggregera uppgifter om rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten som inletts inom deras jurisdiktion.

2. De uppgifter som avses i punkt 1 ska särskilt inbegripa följande kriterier:

(a) Antalet fall av rättegångsmissbruk i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten som inletts under det aktuella året.

(b) Antalet fall av rättegångsmissbruk i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten som avvisats i ett tidigt skede på grund av att de byggts på helt eller delvis ogrundade anspråk.

(c) Antalet rättsprocesser, ordnade efter typ av svarande (t.ex. journalist, människorättsförsvarare eller medieorganisation).

(d) Antalet rättsprocesser, ordnade efter typ av kärande (t.ex. politiker, privatperson eller företag, och huruvida käranden är utländsk).

(e) Antalet fall där deltagande i den allmänna debatten har föranlett rättsprocesser.

(f) Uppgifter om de skadestånd som käranden inledningsvis har begärt.

(g) En beskrivning av de olika rättsliga grunder som åberopats av käranden samt relaterade siffror.

(h) Uppgifter om rättsprocessernas längd som omfattar alla instanser.

(i) Uppgifter om gränsöverskridande aspekter.

(j) I förekommande fall, andra uppgifter, bland annat om rättegångskostnader och, i relevanta fall och när så är lämpligt, uppgifter om

målen historiska bakgrund.

(k) Den typ av anspråk som gjorts på grundval av detta direktiv och, när så är lämpligt, den rekommendation från kommissionen som åtföljer det.

Ändringsförslag 86

Förslag till direktiv Artikel 20

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska [senast 5 år från dagen för införlivande] tillhandahålla kommissionen all relevant information om genomförandet och tillämpningen av detta direktiv. Senast [6 år efter dagen för införlivande] ska kommissionen på grundval av den information som tillhandahålls lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv. Rapporten ska innehålla en bedömning av utvecklingen när det gäller rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten och effekterna av detta direktiv i medlemsstaterna. Rapporten ska om nödvändigt åtföljas av förslag till ändring av detta direktiv.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska [senast 3 år från dagen för införlivandet] tillhandahålla kommissionen all relevant information om genomförandet av detta direktiv, ***särskilt tillgängliga uppgifter som visar hur de som är måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har nyttjat de skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv.*** Senast [4 år efter dagen för införlivande] ***och därefter vart femte år*** ska kommissionen på grundval av den information som tillhandahålls lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv. Rapporten ska innehålla en bedömning av utvecklingen när det gäller rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten och effekterna av detta direktiv i medlemsstaterna ***samtidigt som den nationella situationen i varje medlemsstat beaktas, inbegripet genomförandet av kommissionens rekommendation.*** Rapporten ska om nödvändigt åtföljas av förslag till ändring av detta direktiv. ***Dessa rapporter ska offentliggöras.***

Ändringsförslag 87

Förslag till direktiv Artikel 21 – punkt 1

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska senast den [2 år efter det att direktivet har trätt i kraft] sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska senast den [1 år efter det att direktivet har trätt i kraft] sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen. ***När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.***

Ändringsförslag 88

**Förslag till direktiv
Artikel 21 – led 1a (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

1a. Medlemsstaterna ska även tillämpa detta direktiv på alla pågående fall av rättegångsmissbruk vid en nationell domstol vid tidpunkten för ikraftträdandet av de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv och därefter.

24.5.2023

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR MEDBORGERLIGA FRI- OCH RÄTTIGHETER SAMT RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR

till utskottet för rättsliga frågor

över förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (*strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt*) (COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD))

Föredragande av yttrande (*): Ramona Strugariu

(*) Förfarande med associerat utskott – artikel 57 i arbetsordningen

KORTFATTAD MOTIVERING

Strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt, eller munkavleprocesser, är inget nytt problem i EU. Sådana rättsprocesser har ökat kontinuerligt i Europa, vilket har dokumenterats av flera oberoende organisationer som övervakar fenomenet. Forskningen och medvetenheten om frågan ökade efter mordet på den maltesiska undersökande journalisten Daphne Caruana Galizia i oktober 2017. Vid sin död hade Daphne Caruana Galizia 48 sådana rättsprocesser mot sig. Detta rättegångsmissbruk fortsatte även efter hennes död, då rättsprocesserna fördes vidare till hennes familj, vilket orsakade enorma ekonomiska och psykologiska bördor för de utsatta personerna.

Forskning som utförts av koalitionen mot munkavleprocesser i Europa (CASE) har belyst den ihållande ökningen av antalet munkavleprocesser sedan 2016, med en ökning på över 400 procent 2021. Denna forskning visar hur stort problemet är, med tanke på att man enbart i Kroatien i april 2021 hade identifierat nästan 1 000 aktiva munkavleprocesser mot medier. I forskningen presenterades en rad exempel från olika medlemsstater, såsom Polen, Frankrike, Italien, Malta och Slovenien, något som visar på frågans europeiska dimension och behovet av en gemensam europeisk lösning.

Munkavleprocesser kan ha sin grund i anspråk som helt eller delvis är ogrundade. De två kännetecknande egenskaperna hos munkavleprocesser är dock ett missbruk av rättegångsförfarandet och att dessa processer används i anslutning till deltagande i den offentliga debatten. Munkavleprocesser används därför i andra syften än att verkligen hävda, försvara eller utöva en rättighet och syftar snarare till att förhindra, begränsa eller bestraffa deltagande i den offentliga debatten. Genom detta missbruk av rättssystemet orsakar munkavleprocesser inte bara betydande ekonomisk och psykologisk skada för offren, utan begränsar också tillgången till rättslig prövning för andra medborgare genom att överbelasta rättssystemet. Dessa processer kännetecknas ofta, men inte alltid, av en maktobalans. Många rättsprocesser, oproportionerliga anspråk och en förhalande och oseriös taktik är ytterligare

belägg för det rättegångsmissbruk som munkavleprocesser innebär. Det valda tillvägagångssättet går ut på att skapa en tydlig definition som omfattar både uppenbart ogrundade anspråk och anspråk som har vissa rättsligt befogade grunder, men som uppvisar de ovannämnda kännetecknen och leder till ett missbruk av rättigheter.

Offren för munkavleprocesser faller inom ett brett spektrum av kategorier. Det kan handla om både fysiska och juridiska personer, allt från journalister och mediekanaler till aktivister, redaktörer, människorättsförsvarare och till och med enskilda privatpersoner. Det som dessa personer har gemensamt är deras deltagande i den offentliga debatten. Munkavleprocesser kan användas direkt eller indirekt mot någon som deltar i den offentliga debatten och kan även riktas mot personer som är involverade i förberedande eller stödjande aktiviteter med anknytning till deltagande i den offentliga debatten. Detta direktiv måste ge lämpligt skydd för samtliga av dessa kategorier.

För att ta itu med frågan på ett effektivt och heltäckande sätt måste definitionen av deltagande i offentlig debatt också breddas, så att den omfattar aktiviteter som utförs i samband med utövandet av olika rättigheter utöver rätten till yttrande- och informationsfrihet. Praktiska erfarenheter har visat att definitionen bör innehålla en icke uttömmande förteckning som bland annat omfattar förenings- och mötesfrihet samt akademiska friheter. Med tanke på det stora antalet munkavleprocesser mot journalister och mediearbetare är det viktigt att mediepluralism och mediefrihet ingår i definitionen av vad som utgör en fråga av allmänintresse med anknytning till deltagandet i den offentliga debatten.

För att detta direktiv ska få den önskade effekten att de som deltar i den offentliga debatten skyddas från rättegångsmissbruk måste dess bestämmelser innehålla flera rättssäkerhetsgarantier, däribland en effektiv mekanism för avvisande i ett tidigt skede, som är tillgängliga antingen på eget initiativ eller på begäran av svaranden. Tillåtligheten för en mekanism för avvisande i ett tidigt skede får inte vara föremål för en högre tröskel än andra rättssäkerhetsgarantier. Direktivet får inte särskilja mellan olika kategorier av munkavleprocesser. För att uppnå detta ska mekanismen breddas och göras tillgänglig för alla offer för munkavleprocesser. Det föreslagna tillvägagångssättet när det gäller rättssäkerhetsgarantier, och i synnerhet mekanismen för avvisande i ett tidigt skede, är att överge kommissionens uppdelning mellan uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk.

För att åstadkomma en effektiv mekanism för avvisande i ett tidigt skede ska bevisbördan inför domstolsprövningen ligga hos käranden. Det föreslagna tillvägagångssättet är att endast begära att käranden för varje del av grunden för talan lägger fram prima facie-bevis som visar att anspråket inte utgör rättegångsmissbruk. Denna gräns balanserar svarandens rättigheter med rätten till rättslig prövning från kärandens sida, mot bakgrund av att den ursprungliga mekanismen för avvisande i ett tidigt skede, som endast är tillgänglig vid uppenbart ogrundade anspråk, överges.

Kommissionens förslag är ett utmärkt första steg för att få ett slut på rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten och kommer vid en tidpunkt då statistiken har belyst behovet av en gemensam europeisk lösning. Förslaget skulle dock endast åtgärda en liten del av problemet, eftersom behörigheten på unionsnivå är begränsad i processrättsliga frågor. Det är därför viktigt att medlemsstaterna vidtar ytterligare åtgärder som kompletterar de åtgärder som vidtas på unionsnivå. När detta direktiv träder i kraft bör

medlemsstaterna inte begränsa tillämpningen av dessa bestämmelser enbart till gränsöverskridande mål som rör civil- och handelsrätt, utan bör även låta dem omfatta nationella mål och straffrättsliga mål. Samtidigt bör kommissionen efter översynsperioden även överväga möjligheten att ta itu med straffrättsliga fall av munkavleprocesser, genom lämpliga rättsliga åtgärder.

Genomförandet av den rekommendation som åtföljer detta lagstiftningsförslag är också avgörande för att förslaget ska bli effektivt. I detta avseende bör medlemsstaterna också överväga att införa särskilda regler som styr advokaters och andra rättstillämpares yrkesetiska regler, för att bestraffa sådana personers delaktighet i att inleda munkavleprocesser eller i att dölja att anspråk är ogrundade.

Slutligen bör kommissionen som ytterligare ett steg framåt se över Bryssel Ia- och Rom II-förordningarna för att ta itu med andra potentiella fall av *forum shopping* som inte omfattas av detta direktiv.

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott beakta följande ändringsförslag:

Ändringsförslag 1 Förslag till direktiv Titel

Kommissionens förslag

Förslag till
EUROPAPARLAMENTETS OCH
RÅDETS DIREKTIV
om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot ***uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmisbruk*** (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt)

Ändringsförslag

Förslag till
EUROPAPARLAMENTETS OCH
RÅDETS DIREKTIV
om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot rättegångsmisbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt)

Ändringsförslag 2 Förslag till direktiv Beaktandedel 2a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

Ändringsförslag 3
Förslag till direktiv
Skäl 2

Kommissionens förslag

(2) Enligt artikel 10.3 i EU-fördraget har varje medborgare rätt att delta i unionens demokratiska liv. I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) föreskrivs bland annat rätten till respekt för privatlivet och familjelivet (artikel 7), skydd av personuppgifter (artikel 8), yttrandefrihet och informationsfrihet, vilket innefattar respekt för mediernas frihet och mångfald (artikel 11) samt rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47).

Ändringsförslag 4
Förslag till direktiv
Skäl 3

Kommissionens förslag

(3) Den rätt till yttrandefrihet och informationsfrihet som fastställs i artikel 11 i stadgan innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser. Artikel 11 i stadgan bör ha samma innebörd och räckvidd som artikel 10 om rätten till yttrandefrihet i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna, såsom den tolkats av

Ändringsförslag

(2) Enligt artikel 10.3 i EU-fördraget har varje medborgare rätt att delta i unionens demokratiska liv. I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) föreskrivs bland annat rätten till respekt för privatlivet och familjelivet (artikel 7), skydd av personuppgifter (artikel 8), yttrandefrihet och informationsfrihet, vilket innefattar respekt för mediernas frihet och mångfald (artikel 11), **mötes- och föreningsfrihet (artikel 12), frihet för konsten och vetenskapen (artikel 13)** samt rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47). **I artikel 12 i stadgan garanteras uttryckligen rätten för var och en att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen, vilket ytterligare befästs i artikel 28 i stadgan, där rätten till kollektiva förhandlingar och kollektiva åtgärder garanteras.**

Ändringsförslag

(3) Den rätt till yttrandefrihet och informationsfrihet som fastställs i artikel 11 i stadgan innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser. Artikel 11 i stadgan bör ha samma innebörd och räckvidd som artikel 10 om rätten till yttrandefrihet i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna

Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

(Europakonventionen), såsom den tolkats av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (*Europadomstolen*). **Rätten till yttrandefrihet har konsekvent betraktats av Europadomstolen som en av de "väsentliga grunderna" för ett demokratiskt samhälle, och både stadgan och Europakonventionen föreskriver en mycket omfattande rätt att uttrycka sig fritt.**

Ändringsförslag 5
Förslag till direktiv
Skäl 3a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(3a) Såsom erkänns i Europadomstolens fasta rättspraxis avseende tolkningen av relevanta bestämmelser i Europakonventionen, mot bakgrund av vilka stadgan ska tolkas och tillämpas i enlighet med dess artikel 52.3, är rätten till yttrande- och informationsfrihet nära förbunden med utövandet av andra fri- och rättigheter, däribland rätten till mötes- och föreningsfrihet och friheten för konst och vetenskap, inbegripet akademisk frihet. Europakonventionen ålägger också de avtalsslutande staterna en positiv skyldighet att skydda mediernas frihet och mångfald och att skapa en gynnsam miljö för deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 6
Förslag till direktiv
Skäl 3b (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(3b) Rätten till yttrandefrihet är en grundläggande rättighet som ska utövas inom ramen för principen om "avvägning mellan rättigheter", såsom föreskrivs i Europadomstolens rättspraxis och i

enlighet med artikel 54 i stadgan.

Ändringsförslag 7
Förslag till direktiv
Skäl 4

Kommissionens förslag

(4) Syftet med detta direktiv är att **skydda** fysiska **och** juridiska personer som deltar i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse, i synnerhet journalister och människorättsförsvarare, mot rättsprocesser som inleds mot dem i syfte att avskräcka dem från att delta i den offentliga debatten (s.k. munkavleprocesser (eng. strategic lawsuits against public participation eller SLAPPs)).

Ändringsförslag

(4) Syftet med detta direktiv är att **fastställa minimiregler på unionsnivå för att säkerställa skydd för** fysiska **eller** juridiska personer som deltar i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse, i synnerhet journalister, **mediekanaler/medieorganisationer, förläggare** och människorättsförsvarare, **inbegripet det civila samhället, icke-statliga organisationer och fackföreningar, liksom forskare, akademiker eller konstnärer, människorättsförsvarare, miljöförsvarare och försvarare av kvinnors och hbtqi+-personers rättigheter samt aktivister, fackföreningar, bloggare, visseblåsare eller politisk opposition**, mot rättsprocesser som inleds mot dem, **liksom hot om sådana**, i syfte att avskräcka dem från att delta i den offentliga debatten (s.k. munkavleprocesser (eng. strategic lawsuits against public participation eller SLAPPs)).

Ändringsförslag 8
Förslag till direktiv
Skäl 4a (nytt)

Kommissionens förslag

(4a) Fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten spelar en viktig roll för att upprätthålla den offentliga debatten, grundläggande rättigheter och demokratiska värden, social delaktighet, miljöskydd och rättsstatlighet och för att stärka demokratin, jämställdheten och mediernas frihet och mångfald i unionen.

Ändringsförslag

Ändringsförslag 9
Förslag till direktiv
Skäl 5

Kommissionens förslag

(5) Journalister har en viktig roll när det gäller att främja den offentliga debatten samt förmedla och ta emot information, åsikter och tankar. Det är mycket viktigt att **de** får det utrymme de behöver för att kunna bidra till en öppen, fri och rättvis debatt **samt** att motverka desinformation, informationsmanipulering och inblandning. Journalister bör kunna utöva sitt värv för att säkerställa att medborgarna i Europas demokratiska samhällen kan ta del av en mångfald av åsikter.

Ändringsförslag

(5) Journalister har en viktig roll när det gäller att främja den offentliga debatten samt förmedla och ta emot information, åsikter och tankar. **Oberoende, opartisk, professionell och ansvarsfull journalistik, liksom tillgång till informationsmångfald, är hörnstenar i demokratin.** Det är mycket viktigt att **journalister** får det utrymme de behöver för att kunna bidra till en öppen, fri och rättvis debatt **och för att rapportera utan några som helst påtryckningar. Allt detta är avgörande för** att motverka desinformation, informationsmanipulering och inblandning. Journalister bör kunna utöva sitt värv **effektivt och utan rädsla** för att säkerställa att medborgarna i Europas demokratiska samhällen kan ta del av en mångfald av åsikter. **Journalister får det dock allt svårare att utöva sitt yrke, där munkavleprocesser tillsammans med kommersiella och politiska påtryckningar, tung arbetsbelastning, otrygghet i karriären eller själv censur utgör ett betydande hot mot allmänhetens tillgång till information.**

Ändringsförslag 10
Förslag till direktiv
Skäl 6

Kommissionens förslag

(6) I synnerhet undersökande journalister spelar en viktig roll när det gäller att **bekämpa** organiserad brottslighet, korruption och extremism. Deras arbete är förknippat med särskilt stora risker och det blir allt vanligare **at** de utsätts för attacker och trakasserier. Det behövs ett robust system med skyddsåtgärder för att **de** ska

Ändringsförslag

(6) I synnerhet undersökande journalister **och medieorganisationer** spelar en viktig roll när det gäller att **avslöja bland annat** organiserad brottslighet, **maktmissbruk**, korruption, **oegentligheter, nepotism, svängdörrsproblematik, kränkningar av de grundläggande rättigheterna** och

kunna fullgöra sitt viktiga granskningsuppdrag när det gäller frågor av *legitimt allmänintresse*.

våldsbejakande extremism. Deras arbete är förknippat med särskilt stora risker och det blir allt vanligare *att* de utsätts för attacker, *mord, hot, skrämselförsök* och trakasserier. Det behövs ett robust system med skyddsåtgärder, *inbegripet skydd av deras fysiska säkerhet och liv och utredning av mord på dem*, för att *undersökande journalister* ska kunna fullgöra sitt viktiga granskningsuppdrag när det gäller frågor av *allmänt intresse, utan rädsla för att straffas för att ha sökt information och gjort den känd för allmänheten*.

Ändringsförslag 11 Förslag till direktiv Skäl 7

Kommissionens förslag

(7) Även människorättsförsvarare har en viktig roll i de europeiska demokratierna, inte minst för att värna grundläggande rättigheter, demokratiska värden, social inkludering, miljöskydd och rättsstatsprincipen. De bör kunna delta aktivt i det offentliga livet och yttra sig i politiska frågor och beslutsprocesser utan att behöva oroa sig för hot. Med människorättsförsvarare avses personer eller organisationer som försvarar grundläggande rättigheter och andra rättigheter, däribland miljö- och klimaträttigheter, kvinnors rättigheter, rättigheter för hbtqi-personer, rättigheter för personer med minoritetsbakgrund vad gäller ras eller etniskt ursprung, arbetstagares rättigheter eller religionsfrihet. Även andra som deltar i den offentliga debatten, till exempel akademiker *och* forskare, bör omfattas av ett adekvat skydd.

Ändringsförslag

(7) Även människorättsförsvarare har en viktig roll i de europeiska demokratierna, inte minst för att värna grundläggande rättigheter, demokratiska värden, social inkludering, miljöskydd, *jämställdhet* och rättsstatsprincipen. De bör kunna delta aktivt i det offentliga livet, *säkerställa ansvarsskyldighet* och yttra sig i politiska frågor och beslutsprocesser utan att behöva oroa sig för hot. Med människorättsförsvarare avses personer, *grupper* eller organisationer som försvarar grundläggande rättigheter och andra rättigheter, däribland *medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter*, miljö- och klimaträttigheter, kvinnors rättigheter, rättigheter för hbtqi-personer, rättigheter för personer med minoritetsbakgrund vad gäller ras eller etniskt ursprung, arbetstagares rättigheter, *fackliga rättigheter* eller religionsfrihet. Även andra som deltar i den offentliga debatten, till exempel akademiker, forskare, *konstnärer, visselblåsare* och *den politiska oppositionen, liksom enskilda personer*, bör omfattas av ett adekvat skydd,

eftersom även de är måltavlor för munkavleprocesser.

Ändringsförslag 12
Förslag till direktiv
Skäl 7a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(7a) Akademiker och forskare, som utövar både sin rätt och sin skyldighet att yttra sig inom sitt fackområde, bidrar i grunden till den offentliga debatten och spridningen av kunskap och säkerställer att den demokratiska debatten kan föras på ett välgrundat sätt. När rättsliga instrument används i skrämselför att försöka hindra akademiker och forskare från att kommunicera i frågor som rör deras vetenskapliga verksamhet är det en direkt kränkning av den akademiska friheten som äventyrar den avgörande roll som forskare spelar på alla områden av deras arbete, även i kampen mot desinformation och felaktig information.

Ändringsförslag 13
Förslag till direktiv
Skäl 7b (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(7b) Miljöförsvare spelar också en nyckelroll för att skydda de grundläggande rättigheterna och uppnå de miljömål som fastställts av EU, och de får inte på något sätt förföljas eller trakasseras för att de deltar i aktiviteter för att skydda mänskliga rättigheter samt miljö- och klimaträttigheter. På senare år har miljöförsvare allt oftare utsatts för incidenter med mord, hot, trakasserier, skrämselför, smutskastningskampanjer, kriminalisering och rättsliga trakasserier.

Ändringsförslag 14
Förslag till direktiv
Skäl 7c (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(7c) Försvarare av kvinnors och hbtqi+-personers rättigheter spelar också en avgörande roll för att främja och försvara jämställdhet samt ge stöd och skydd åt offer för könsrelaterat våld. Försvarare av och organisationer för kvinnors och hbtqi+-personers rättigheter utsätts i allt högre grad för angrepp och hot, även mot deras liv, och våld, vilket leder till själv censur. Under årens lopp har munkavleprocesser använts i allt större utsträckning för att kriminalisera solidaritet, liksom mot aktivister som försvarar kvinnors rättigheter, jämställdhet och hbtqi+-rättigheter, i syfte att hindra framsteg för att uppnå jämställdhet, vilket i allt högre grad ifrågasätter deras roll som samhällsbevakare och bidrar till att utrymnet för det civila samhället i unionen krymper.

Ändringsförslag 15
Förslag till direktiv
Skäl 9

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(9) För att främja en sådan miljö är det viktigt att skydda journalister och människorättsförsvarare mot rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Sådana rättsprocesser inleds inte för att för att få en sak prövad inför domstol utan för att tysta den offentliga debatten, **ofta genom** trakasserier och hot.

(9) För att främja en sådan miljö är det viktigt att skydda **fysiska eller juridiska personer som deltar i den offentliga debatten, i synnerhet** journalister, **visselblåsare, aktivister, akademiker, forskare, konstnärer** och människorättsförsvarare, **inbegripet organisationer i det civila samhället och fackföreningar**, mot rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Sådana rättsprocesser inleds inte för att för att få en sak prövad inför domstol, **i syfte att verkligen hävda, försvara eller utöva en rättighet**, utan för

att **förhindra, begränsa eller bestraffa deltagande i den offentliga debatten och i slutändan försöka tysta den offentliga debatten och förhindra utredning och rapportering om överträdelser av unionsrätten och nationell rätt, korruption eller andra otillbörliga metoder.** Trakasserier och hot är **vanliga inslag i sådana metoder.**

Ändringsförslag 16
Förslag till direktiv
Skäl 10

Kommissionens förslag

(10) Munkavleprocesser inleds i regel av mäktiga aktörer, såsom **privatpersoner, lobbygrupper, företag** och **statliga organ**. Det finns ofta en obalans i maktförhållandet mellan parterna, där käranden har en starkare ekonomisk eller politisk ställning än svaranden. **Även om den inte alltid** är ett inslag i sådana mål kan en sådan obalans i maktförhållandet avsevärt förstärka de skadliga effekterna och den avskräckande inverkan på deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag

(10) Munkavleprocesser inleds i regel av mäktiga **privatpersoner eller** aktörer, såsom **lobbygrupper, företag, offentliga tjänstemän, offentligt kontrollerade enheter och myndigheter, inklusive politiker** och **rättsliga myndigheter, i ett försök att tysta den offentliga debatten.** **Man kan stämmas för att ha uttryckt kritiska åsikter om ett beteende eller för att ha kritiserat missförhållanden, och** det finns ofta en obalans i maktförhållandet mellan parterna, där käranden har en starkare ekonomisk eller politisk ställning än svaranden. **En obalans i maktförhållandet är ett kännetecknande och återkommande inslag i sådana mål, men kan saknas i vissa mål som ändå uppfyller kriterierna för munkavleprocesser, om det finns andra inslag som är kännetecknande för en munkavleprocess. Mål där det inte föreligger någon obalans i maktförhållandet bör tolkas med försiktighet, för att undvika att anklagelser om munkavleprocesser mot bättre vetande riktas mot icke-statliga organisationer, människorättsförsvarare, aktivister, journalister och andra som i god tro vänder sig till domstol för att försvara sig mot förtal från mäktiga aktörer. Där en sådan obalans i maktförhållandet förekommer kan den**

avsevärt förstärka de skadliga effekterna och den avskräckande inverkan på deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 17
Förslag till direktiv
Skäl 11

Kommissionens förslag

(11) Rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan ha en negativ inverkan på *journalisters och människorättsförsvares trovärdighet och anseende*, och även uttömma deras ekonomiska och andra resurser. Sådana rättsprocesser kan fördröja eller helt stoppa offentliggörandet av information om frågor av allmänintresse. Utdragna rättsprocesser, ekonomisk press *och hotet om straffrättsliga påföljder* kan ha en avskräckande inverkan på journalister och människorättsförsvare. *De* kan få dem att avstå från att utöva sitt värv genom att leda till själv censur av rädsla för framtida rättsprocesser *och därmed utarma* den offentliga debatten till förfång för samhället i stort.

Ändringsförslag

(11) Rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan ha en negativ inverkan på *trovärdigheten och anseendet för fysiska eller juridiska personer som deltar i den offentliga debatten* och uttömma deras ekonomiska och andra resurser *samt orsaka dem psykologisk skada*. Sådana rättsprocesser kan fördröja eller helt stoppa offentliggörandet av information om frågor av allmänintresse. Utdragna rättsprocesser *och* ekonomisk press kan ha en avskräckande inverkan på journalister, *visselblåsare, aktivister, akademiker, forskare, konstnärer* och människorättsförsvare, *inbegripet det civila samhället, icke-statliga organisationer och fackföreningar som deltar i den offentliga debatten*. Sådana *metoder* kan *därför* få dem att avstå från att utöva sitt värv genom att leda till själv censur av rädsla för framtida rättsprocesser, *vilket utarmar* den offentliga debatten till förfång för samhället i stort.

Ändringsförslag 18
Förslag till direktiv
Skäl 12

Kommissionens förslag

(12) De som blir måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan dras in i flera rättsprocesser samtidigt,

Ändringsförslag

(12) De som blir måltavlor för rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan dras in i flera rättsprocesser samtidigt,

ibland i flera olika jurisdiktioner. Rättsprocesser som inleds i en medlemsstats jurisdiktion mot en person med hemvist i en annan medlemsstat är i regel mer komplicerade och kostsamma för svaranden. Kärande i rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan dessutom utnyttja olika processrättsliga verktyg för att dra ut på förfarandet och driva upp kostnaderna, eller väcka talan i en jurisdiktion som de uppfattar som gynnsam för deras mål i stället för vid den domstol som är bäst lämpad att pröva ärendet. Sådana metoder leder också till en onödig och skadlig belastning på de nationella domstolssystemen.

vilka kan vara civilrättsliga, administrativa eller straffrättsliga eller en kombination av dessa, ibland i flera olika jurisdiktioner. Enligt uppgift rör de flesta fall av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten straffrättsliga mål och inhemska mål. Rättsprocesser som inleds i en medlemsstats jurisdiktion mot en person med hemvist i en annan medlemsstat är i regel mer komplicerade och kostsamma för svaranden. Kärande i rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan dessutom utnyttja olika processrättsliga verktyg för att dra ut på förfarandet och driva upp kostnaderna, eller väcka talan i en jurisdiktion som de uppfattar som gynnsam för deras mål i stället för vid den domstol som är bäst lämpad att pröva ärendet. *Utdragna rättsprocesser, ekonomisk press och hot om påföljder, i synnerhet straffrättsliga påföljder, är kraftfulla verktyg för att skrämna och tysta kritiska röster.* Sådana metoder leder också till en onödig och skadlig belastning på de nationella domstolssystemen *och till missbruk av deras resurser.*

Ändringsförslag 19 Förslag till direktiv Skäl 13

Kommissionens förslag

(13) De skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv bör omfatta alla fysiska eller juridiska personer som deltar i den offentliga debatten. De bör även skydda fysiska eller juridiska personer som, i yrket eller privat, stöder, bistår eller tillhandahåller varor eller tjänster till en annan person för ändamål som har ett direkt samband med deltagande i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse. Det kan till exempel handla om internetleverantörer, förlag eller tryckerier som dras in i eller hotas av

Ändringsförslag

(13) De skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv bör omfatta alla fysiska eller juridiska personer som *direkt eller indirekt* deltar i den offentliga debatten. De bör även skydda fysiska eller juridiska personer som, i yrket eller privat, stöder, bistår eller tillhandahåller varor eller tjänster till en annan person för ändamål som har ett direkt samband med deltagande i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse. Det kan till exempel handla om *familjemedlemmar, mediekkanaler,* internetleverantörer, förlag eller tryckerier

rättsprocesser på grund av att de tillhandahåller tjänster åt den person som är måltavla för rättsprocessen.

som dras in i eller hotas av rättsprocesser på grund av att de *bistår, stöder eller* tillhandahåller tjänster åt den person som är måltavla för rättsprocessen.

Ändringsförslag 20
Förslag till direktiv
Skäl 13a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(13a) Detta direktiv syftar också till att avskräcka från missbruk av förfaranden före rättegång, såsom skriftliga varningar och förelägganden om upphörande som används för att tysta fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten. Genom att ge fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten verktyg för att effektivt bekämpa oskäligen anspråk i domstol bidrar direktivet också till att förhindra sådan skrämseltaktik.

Ändringsförslag 21
Förslag till direktiv
Skäl 14

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(14) Detta direktiv bör tillämpas på alla typer av civil- eller handelsrättsliga anspråk eller åtgärder med gränsöverskridande följder, oavsett vid vilken typ av domstol de behandlas. **Detta** omfattar även enskilda anspråk i brottmål. Det omfattar även interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder, genkärsmål eller särskilda rättsmedel som är tillgängliga enligt andra rättsakter.

(14) Detta direktiv bör tillämpas på alla typer av civil- eller handelsrättsliga anspråk eller åtgärder med gränsöverskridande följder, **inbegripet anspråk som är under behandling vid en nationell domstol när direktivet träder i kraft**, oavsett vid vilken typ av domstol de behandlas. **Domstolsförfaranden enligt detta direktiv omfattar alla förfaranden vid en domstol i civilrättsliga frågor, inbegripet anspråk i påskyndade förfaranden, såsom förbuds förelägganden.** Det omfattar även enskilda anspråk i brottmål, **eftersom de i allt väsentligt utgör civilrättsliga, och inte straffrättsliga, anspråk.** Det omfattar även

interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder, genkärsmål eller särskilda rättsmedel som är tillgängliga enligt andra rättsakter.

Ändringsförslag 22 Förslag till direktiv Skäl 16

Kommissionens förslag

(16) Med deltagande i den offentliga debatten bör avses varje uttalande eller aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs inom ramen för utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse, såsom skapande, förevisande, tillkännagivande eller annat främjande av *journalistiska*, politiska, vetenskapliga, akademiska, konstnärliga, kommenterande eller satiriska budskap, publikationer eller verk, samt alla förberedande aktiviteter med direkt anknytning till detta. *Det* kan även omfatta verksamhet i samband med *utövande* av rätten till föreningsfrihet och frihet att delta i fredliga sammankomster, såsom anordnande av eller deltagande i lobbyverksamhet, demonstrationer och protester eller verksamhet som är en följd av utövandet av rätten till god förvaltning och rätten till ett effektivt rättsmedel, såsom inlämning av klagomål, framställningar, administrativa och rättsliga anspråk samt deltagande i offentliga utfrågningar. ***Deltagande i den offentliga debatten bör även omfatta förberedande eller stödjande verksamhet med ett direkt och oupplösligt samband med uttalandet eller aktiviteten i fråga som blir måltavla för försök att hindra deltagande i den offentliga debatten. Det kan dessutom omfatta andra aktiviteter som syftar till att informera eller påverka den allmänna opinionen eller främja ett handlande från allmänhetens sida, inbegripet aktiviteter av en privat eller***

Ändringsförslag

(16) Med deltagande i den offentliga debatten bör avses varje uttalande eller aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs inom ramen för utövandet av ***grundläggande och mänskliga fri- och rättigheter såsom*** rätten till yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse, såsom skapande, förevisande, tillkännagivande eller annat främjande av ***journalistiskt innehåll, nyhets- och aktualitetsinnehåll och*** politiska, vetenskapliga, akademiska, konstnärliga, kommenterande eller satiriska budskap, publikationer eller verk samt alla förberedande aktiviteter med direkt anknytning till detta. ***Framtida allmänintresse avser att en fråga kanske ännu inte är av allmänt intresse, men kan bli det när allmänheten får kännedom om den, till exempel genom ett offentliggörande eller ett enskilt klagomål. Deltagande i den offentliga debatten*** kan även omfatta verksamhet i samband med *utövandet av akademisk och konstnärlig frihet*, rätten till föreningsfrihet och frihet att delta i fredliga sammankomster, såsom anordnande av eller deltagande i lobbyverksamhet, demonstrationer och protester eller verksamhet som är en följd av utövandet av rätten till god förvaltning och rätten till ett effektivt rättsmedel, såsom inlämning av klagomål, framställningar, administrativa och rättsliga anspråk samt deltagande i offentliga utfrågningar.

offentlig aktör i en fråga av allmänintresse, till exempel organisation av eller deltagande i forskning, undersökningar, kampanjer eller andra kollektiva aktiviteter.

Ändringsförslag 23
Förslag till direktiv
Skäl 16a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(16a) Deltagande i den offentliga debatten bör även omfatta förberedande, stödjande eller assisterande verksamhet med ett direkt och ouplösligt samband med uttalandet eller aktiviteten i fråga. Sådan verksamhet bör direkt beröra ett specifikt deltagande i den offentliga debatten, inbegripet verksamhet som grundar sig på en avtalsmässig koppling mellan den person som deltar i den offentliga debatten och den person som tillhandahåller den förberedande, stödjande eller assisterande verksamheten. Deltagande i den offentliga debatten kan dessutom omfatta annan verksamhet som syftar till att informera eller påverka den allmänna opinionen eller främja ett handlande från allmänhetens sida, inbegripet verksamhet som bedrivs av privata eller offentliga organ i samband med en fråga av allmänt intresse, såsom anordnande av eller deltagande i forskning, undersökningar, kampanjer eller andra kollektiva aktiviteter. Att inte väcka talan mot dem som deltar i den offentliga debatten, utan mot en medieorganisation, såsom en internetplattform som publicerar deras verk, eller mot det företag som trycker en text eller en butik som säljer texten, kan vara ett effektivt sätt att tysta deltagande i den offentliga debatten, eftersom åsikter inte kan publiceras och därmed inte påverka den offentliga debatten utan sådana tjänster.

Ändringsförslag 24
Förslag till direktiv
Skäl 17

Kommissionens förslag

(17) Deltagande i den offentliga debatten bör i regel inte omfatta kommersiell reklam och marknadsföring, **som normalt inte har någon anknytning till utövandet av yttrande- och informationsfrihet.**

Ändringsförslag 25
Förslag till direktiv
Skäl 18

Kommissionens förslag

(18) Begreppet fråga av allmänintresse bör även omfatta kvalitet, säkerhet och andra relevanta aspekter gällande varor, produkter och tjänster när detta är av betydelse för folkhälsan, säkerheten, miljön, klimatet eller åtnjutandet av grundläggande rättigheter. En helt individuell tvist mellan en konsument och en tillverkare eller tjänsteleverantör om en vara, en produkt eller en tjänst bör endast omfattas om det finns en dimension av intresse för allmänheten, till exempel att produkten eller tjänsten inte uppfyller miljö- eller säkerhetsnormer.

Ändringsförslag

(17) Deltagande i den offentliga debatten bör i regel inte omfatta kommersiell reklam och marknadsföring.

Ändringsförslag

(18) Begreppet fråga av allmänintresse bör även omfatta kvalitet, säkerhet och andra relevanta aspekter gällande varor, produkter och tjänster, **inbegripet de förhållanden under vilka dessa produceras och tillhandahålls**, när detta är av betydelse för folkhälsan, säkerheten, miljön, klimatet, **rättsstaten** eller åtnjutandet av grundläggande rättigheter, **inbegripet arbetstagares rättigheter, mediernas frihet och mångfald, icke-diskriminering, jämställdhet och skydd mot könsrelaterat våld**. En helt individuell tvist mellan en konsument och en tillverkare eller tjänsteleverantör om en vara, en produkt eller en tjänst bör endast omfattas om det finns en dimension av intresse för allmänheten, till exempel att produkten eller tjänsten inte uppfyller miljö- eller säkerhetsnormer, **arbetstagares rättigheter, konsumenträttigheter eller mänskliga rättigheter, inbegripet principen om icke-diskriminering.**

Ändringsförslag 26
Förslag till direktiv
Skäl 19a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(19a) Anklagelser om korrup­tion, bedrägeri, penningtvätt, förskingring, utpressning, tvång, sexuella trakasserier och könsrelaterat våld eller andra former av hot och brottslighet, inbegripet miljöbrott, är också frågor av allmänt intresse. Verksamhet som syftar till att skydda de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget, att tillhandahålla eller underlätta allmänhetens tillgång till information i syfte att bekämpa desinformation, liksom vetenskaplig verksamhet och forskningsverksamhet, klassas också som frågor av allmänt intresse.

Ändringsförslag 27
Förslag till direktiv
Skäl 20

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(20) Rättegångsmissbruk innebär normalt en processtaktik i ond tro, till exempel ett förhalande av rättsprocessen **som** orsakar svaranden oproportionerliga kostnader, eller **forumshopping**. En sådan taktik utnyttjas av käranden i andra syften än **för** att få en sak prövad inför domstol. Den kombineras ofta, om än inte alltid, med olika former av skrämstaktik, trakasserier eller hot.

(20) Rättegångsmissbruk kännetecknas av sitt huvudsakliga syfte att förhindra, begränsa eller bestraffa deltagande i den offentliga debatten eller försöka uppnå en avskräckande inverkan på deltagande i den offentliga debatten i den aktuella frågan. Det utgör således missbruk av materiell rätt eller processrätt. Enligt allmänna rättsprinciper får rättigheter inte utövas på ett sätt som innebär missbruk enligt exempelvis artikel 54 i stadgan och artikel 17 i Europakonventionen. Slutsatsen att ett domstolsförfarande utgör rättegångsmissbruk dras från samtliga omständigheter i målet.
Rättegångsmissbruk innebär normalt en processtaktik i ond tro, till exempel **överdrivna eller alltför omfattande skadeståndsanspråk, krav på**

oproportionerliga restriktiva åtgärder, ett förhållande av rättsprocessen, inledande av flera förfaranden i liknande ärenden, vilket orsakar svaranden oproportionerliga kostnader, eller forum shopping. I synnerhet kärandens tidigare beteende och en historia av rättsliga trakasserier bör också beaktas när man fastställer huruvida rättsprocessen utgör missbruk. Ett tidigare avisande i ett tidigt skede av ett liknande anspråk med hänvisning till att det utgör missbruk bör vara en prima facie-indikator för missbruk. En sådan taktik utnyttjas av käranden i andra syften än att få en sak prövad inför domstol i syfte att verkligen hävda, försvara eller utöva en rättighet, vilket leder till missbruk av materiell rätt eller processrätt. Den kombineras ofta, om än inte alltid, med olika former av skrämstaktik, trakasserier eller hot, såsom hot om användning av munkavleprocesser. Om svaranden avlider kan sådant rättegångsmissbruk fortsätta till och med mot arvingarna.

Ändringsförslag 28
Förslag till direktiv
Skäl 20a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(20a) Ett annat återkommande kännetecken för munkavleprocesser är att käranden utnyttjar en dominerande ställning i fråga om ekonomisk makt, juridiska resurser eller politiskt inflytande för att begränsa svarandens deltagande i den offentliga debatten. Detta leder till en obalans i maktförhållandet, vilket är särskilt oroande om rättegångsmissbruket finansieras direkt eller indirekt från statsbudgetar och kombineras med andra indirekta och direkta statliga åtgärder mot oberoende mediekanaler, oberoende journalistik och det civila samhället. En sådan obalans i maktförhållandet kan saknas i vissa fall som uppfyller andra

kriterier för munkavleprocesser.

Ändringsförslag 29
Förslag till direktiv
Skäl 23

Kommissionens förslag

(23) Svarande bör kunna ansöka om följande rättssäkerhetsgarantier: säkerhet för att täcka rättegångskostnader, eller rättegångskostnader och skadestånd, avvisande i ett tidigt skede av **uppenbart ogrundade** rättsprocesser, rättsmedel mot rättegångsmisbruk (ersättning för kostnader, skadestånd och böter) eller alla dessa samtidigt.

Ändringsförslag

(23) Svarande bör kunna ansöka om följande rättssäkerhetsgarantier: säkerhet för att täcka rättegångskostnader, eller rättegångskostnader och skadestånd, avvisande i ett tidigt skede av rättsprocesser **som utgör rättegångsmisbruk**, rättsmedel mot rättegångsmisbruk (ersättning för kostnader, skadestånd och böter) eller alla dessa samtidigt. **Rättsprocesser som inleds mot fysiska eller juridiska personer på grund av deras deltagande i den offentliga debatten bör handläggas snabbt och effektivt, med beaktande av omständigheterna i målet, rätten till ett effektivt rättsmedel och rätten till en rättvis rättegång.**

Ändringsförslag 30
Förslag till direktiv
Skäl 23a (nytt)

Kommissionens förslag

(23a) Varje fysisk eller juridisk person som försvarar eller främjar rättigheterna för personer som deltar i den offentliga debatten eller på annat sätt har ett intresse av att försvara den offentliga debatt som är föremål för en munkavleprocess bör ha möjlighet att delta i dessa förfaranden eller lämna information, antingen till stöd för svaranden eller för dennes räkning med svarandens godkännande. En sådan möjlighet till juridisk representation bör inte påverka fackföreningars och arbetstagarrepresentanters rätt eller

Ändringsförslag

befogenheter att på arbetstagarnas vägnar eller till stöd för arbetstagare delta i rättsliga förfaranden, i enlighet med andra unionsbestämmelser och nationella bestämmelser.

Ändringsförslag 31
Förslag till direktiv
Skäl 25a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(25a) Förfaranden som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten utsätter de personer som är måltavlor för stor ekonomisk och psykisk skada, samtidigt som de måste redovisa sakförhållanden som ofta är svåra att bevisa, som att en rättsprocess utgör missbruk. I sådana situationer bör svarandena ha rätt att få det stöd som behövs för att de ska kunna göra sin sak gällande, förutsatt att de först har gett sitt godkännande. Detta omfattar, men är inte begränsat till, stöd och tillhandahållande av information. Svaranden bör ha rätt att begära sådant stöd från varje fysisk eller juridisk person som har ett berättigat intresse av eller sakkunskap för att försvara eller främja rättigheterna för personer som deltar i den offentliga debatten. Detta omfattar bland annat journalister och akademiker samt icke-statliga organisationer, unionsorgan eller unionsbyråer, internationella organisationer och deras organ, yrkesorganisationer och representativa sammanslutningar, fackföreningar och andra kollektiva organ som agerar i svarandens intresse eller har särskild kännedom om kändanden, särskilt om dennes aktiviteter i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 32
Förslag till direktiv
Skäl 30

Kommissionens förslag

(30) Om en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede bör det ankomma på käranden i huvudförfarandet att inom ramen för det påskyndade förfarandet bevisa att anspråket inte **är uppenbart ogrundat**. Detta utgör inte någon begränsning av möjligheten att få sin sak prövad inför domstol, eftersom käranden har bevisbördan när det gäller detta anspråk i huvudförfarandet och **bara** behöver **uppnå den mycket lägre gränsen, dvs. visa** att anspråket inte **är uppenbart ogrundat**, för att undvika att målet avvisas i ett tidigt skede.

Ändringsförslag 33
Förslag till direktiv
Skäl 30a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag 34
Förslag till direktiv
Skäl 34a (nytt)

Ändringsförslag

(30) Om en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede bör det ankomma på käranden i huvudförfarandet att inom ramen för det påskyndade förfarandet bevisa att anspråket inte **utgör missbruk**. Detta utgör inte någon begränsning av möjligheten att få sin sak prövad inför domstol, eftersom käranden har bevisbördan när det gäller detta anspråk i huvudförfarandet och behöver **fastställa** att anspråket inte **utgör missbruk** för att undvika att målet avvisas i ett tidigt skede, **liksom att svaranden, när han eller hon ansöker om avvisande, bör förse domstolen med de omständigheter som tyder på missbruk**.

Ändringsförslag

(30a) Avvisande i ett tidigt skede av helt eller delvis ogrundade anspråk utgör inte ett otillbörligt åsidosättande av rätten till rättslig prövning. Enligt detta direktiv bör medlemsstaterna ge sina domstolar möjlighet att anta tidiga beslut om avvisande, men sådana beslut ska antas av domaren från fall till fall vid anspråk där kärandens syfte inte verkligen är att hävda, försvara eller utöva en rättighet. Vidare bör kärande alltid ha rätt att överklaga ett beslut om avvisande i ett tidigt skede.

(34a) Bestämmelserna och skyddsåtgärderna i detta direktiv är, i enlighet med Europeiska unionens domstols tolkning^{1a} av principen ”tempus regit actum”, tillämpliga på alla pågående rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten från och med den dag då den nationella rätt som genomför direktivet träder i kraft och därefter.

**^{1a} Mål C-610/10,
Europeiska kommissionen mot
Konungariket Spanien.**

**Ändringsförslag 35
Förslag till direktiv
Skäl 35a (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(35a) Detta direktiv bör inte påverka befintliga rättigheter till representation och intervention som garanteras i annan unionsrätt eller nationell rätt.

**Ändringsförslag 36
Förslag till direktiv
Skäl 36**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(36) Detta direktiv kompletterar kommissionens rekommendation om skydd för journalister och människorättsförsvarare som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmisbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt). Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna och innehåller en omfattande verktygslåda med åtgärder,

(36) Detta direktiv kompletterar kommissionens rekommendation om skydd för journalister och människorättsförsvarare som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmisbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt). Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna och innehåller en omfattande verktygslåda med åtgärder,

bland annat utbildning, upplysning, stöd till personer som blir måltavlor för rättegångsmissbruk samt datainsamling, rapportering och övervakning av rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.

bland annat utbildning, upplysning, stöd till personer som blir måltavlor för rättegångsmissbruk samt datainsamling, rapportering och övervakning av rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. *När medlemsstaterna införlivar detta direktiv bör de också se till att kommissionens rekommendation genomförs. I detta avseende bör medlemsstaterna ägna särskild uppmärksamhet åt genomförandet av de rekommendationer som i synnerhet avser införandet av skyddsåtgärder som liknar dem som föreskrivs i detta direktiv för inhemska fall som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde samt tillhandahållandet av rättsligt bistånd till svarande på ett lättillgängligt sätt och till ett överkomligt pris, och samtidigt säkerställa att det finns riktade bestämmelser i deras nationella lagstiftning för införlivande i detta syfte.*

Ändringsförslag 37
Förslag till direktiv
Skäl 36a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(36a) Detta direktiv tillhandahåller stödåtgärder och förebyggande åtgärder, inbegripet medlemsstaternas inrättande av nationella fonder som drivs av ett oberoende organ, såsom organisationer i det civila samhället, och med stöd från kommissionen, icke-finansiella stödmekanismer såsom tillhandahållande av rättshjälp och psykologiskt stöd samt utbildning, medvetandehöjande åtgärder och åtgärder för insamling av uppgifter. Det syftar också till att säkerställa insamling av uppgifter genom att fastställa gemensamma kriterier på EU-nivå. Nationella kontaktpunkter som samordnas av kommissionen och drivs av oberoende organisationer i det civila samhället som förvaltar

unionsfinansiering, bör inrättas för att samla in och utbyta information om alla organisationer som ger vägledning och stöd till personer som är måltavlor för rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Det kan handla om juristsamfund, medie- och pressnämnder, paraplyorganisationer för människorättsförsvarare, sammanslutningar på unionsnivå och nationell nivå, advokatbyråer som kostnadsfritt försvarar personer som är måltavlor för rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten, juridiska institutioner vid universitet och andra icke-statliga organisationer.

Ändringsförslag 38
Förslag till direktiv
Skäl 36b (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(36b) Syftet med detta direktiv är inte att tillhandahålla en lösning för alla munkavleprocesser som används mot personer som deltar i den offentliga debatten. Särskild vikt bör i framtiden läggas vid missbruk av det straffrättsliga och det förvaltningsrättsliga systemet. Särskilt förtalsbrottet har inneburit en särskild risk att missbrukas som grund för munkavleprocesser. Kommissionen och medlemsstaterna bör arbeta på lösningar för att ta itu med dessa risker.

Ändringsförslag 39
Förslag till direktiv
Skäl 36c (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(36c) Utbildning för journalister, andra mediearbetare och

människorättsförsvarare bör stärka deras förmåga att hantera rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Utbildningen bör fokusera på att identifiera sådana rättsprocesser, på hur de personer som är måltavlor ska hantera detta och på att upplysa dem om deras rättigheter och skyldigheter så att de kan vidta nödvändiga åtgärder för att skydda sig mot sådana processer. Även rättstillämpare bör få utbildning för att bli mer medvetna om rättegångsmissbruk och kunna upptäcka det i ett mycket tidigt skede.

Ändringsförslag 40
Förslag till direktiv
Skäl 36d (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(36d) Medlemsstaterna bör inrätta särskilda nationella fonder som drivs av ett oberoende organ, såsom organisationer i det civila samhället, och med stöd från kommissionen, för att stödja och ger ersättning åt offer för rättegångsmissbruk. De nationella fonderna bör delvis finansieras genom bötesbelopp. Resurser som tillhandahålls genom de nationella fonderna bör också fördelas till organisationer som ger vägledning och stöd till måltavlor för munkavleprocesser för att säkerställa att dessa organisationer får tillräckliga resurser för att kunna utföra sina uppgifter på ett lämpligt sätt.

Ändringsförslag 41
Förslag till direktiv
Skäl 36e (nytt)

(36e) Insamling av uppgifter är av största vikt för att dokumentera fall av rättegångsmissbruk och för att tillhandahålla lösningar för att förhindra dem. Detta direktiv bör fastställa gemensamma kriterier för att standardisera förfarandena för insamling av uppgifter i medlemsstaterna och säkerställa att jämförbara uppgifter samlas in. Sådana uppgifter bör omfatta följande:

- i) Antalet fall av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten som inletts under det aktuella året.**
- ii) Antalet fall av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten som avvisats i ett tidigt skede på grund av att de byggt på helt eller delvis ogrundade anspråk under det aktuella året från och med 2022, både sådana som avvisats i sak och av formella skäl.**
- iii) Antalet rättsprocesser, ordnade efter typ av svarande (t.ex. journalist, människorättsförsvarare eller presstjänst).**
- iv) Antalet rättsprocesser, ordnade efter typ av kärende (t.ex. politiker, privatperson eller företag och huruvida käranden är en utländsk enhet).**
- v) Antalet fall där deltagande i den allmänna debatten har föranlett rättsprocesser.**
- vi) Uppgifter om det uppskattade beloppet för de skadestånd som kärende inledningsvis har begärt.**
- vii) En beskrivning av de olika rättsliga grunder som åberopats av kärende samt relaterade siffror.**
- viii) Uppgifter om rättsprocessernas längd, inbegripet samtliga instanser.**

ix) Uppgifter om gränsöverskridande aspekter.

x) I förekommande fall, andra uppgifter, bland annat om rättegångskostnader och, i relevanta och tillämpliga fall, uppgifter om målens historiska bakgrund.

xi) Vilken typ av anspråk som gjorts på grundval av detta direktiv och den rekommendation som åtföljer det.

Ändringsförslag 42 Förslag till direktiv Artikel 1

Kommissionens förslag

I detta direktiv föreskrivs skyddsåtgärder mot **uppenbart ogrundade rättsprocesser eller** rättegångsmisbruk i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder och som inleds mot fysiska och juridiska personer, särskilt journalister **och människorättsförvarare**, på grund av deras deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 43 Förslag till direktiv Artikel 1 – punkt 1a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

I detta direktiv föreskrivs **förfarandemässiga och rättsliga skyddsåtgärder** mot rättegångsmisbruk **eller hot om att väcka talan** i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder och som inleds **direkt eller indirekt** mot fysiska och **eller** juridiska personer, **såsom journalister, mediekanaler och rättighetsförvarare, särskilt av mänskliga rättigheter, miljö rättigheter och kvinnors och hbtqi-personers rättigheter, samt organisationer i det civila samhället, icke-statliga organisationer, aktivister, fackföreningar, konstnärer, forskare, akademiker, bloggare, visselblåsare eller oppositionspolitiker**, på grund av deras deltagande i den offentliga debatten, **även på nätet.**

(1a) I detta direktiv fastställs miniminormer för skydd av fysiska och juridiska personer som deltar i den

*offentliga debatten, på området
civilrättsliga förfaranden. Genomförandet
av detta direktiv får under inga
omständigheter utgöra skäl för att sänka
nivån på de skyddsåtgärder som redan
tillhandahålls av medlemsstaterna på de
områden som omfattas av detta direktiv.*

Ändringsförslag 44
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 1

Kommissionens förslag

1. deltagande i den offentliga debatten: varje uttalande eller aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs i samband med utövandet av **rätten till** yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse, **samt aktiviteter för att förbereda, stödja eller bistå med direkt anknytning till detta**. Detta omfattar klagomål, framställningar, administrativa eller rättsliga anspråk och deltagande i offentliga utfrågningar.

Ändringsförslag

1. deltagande i den offentliga debatten: varje uttalande eller aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs i samband med utövandet av **grundläggande fri- och rättigheter såsom** yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse, **förenings- och mötesfrihet, pressfrihet, akademisk och konstnärlig frihet, konstens och vetenskapens frihet, rätten till kollektivförhandlingar och kollektiva åtgärder, rätten till ett effektivt rättsmedel eller rätten till god förvaltning**. Detta omfattar **varje aktivitet, oavsett art, medium eller format, som tjänar till offentlig granskning, avslöjande, spridning eller främjande av information till allmänheten, såsom** klagomål, framställningar, administrativa eller rättsliga anspråk och deltagande i offentliga utfrågningar, **liksom alla former av skapande, förevisande, tillkännagivande eller annat främjande av journalistiska, politiska, vetenskapliga, akademiska, konstnärliga, kommenterande eller satiriska budskap, publikationer eller verk. Detta ska även omfatta alla stödjande eller förberedande aktiviteter, i synnerhet medieorganisationers arbete, såsom att fysiska eller juridiska personer, antingen i yrket eller privat, tillhandahåller stöd till en annan person för ändamål som har ett direkt samband med deltagande i den**

*offentliga debatten i en fråga
av allmänt intresse.*

Ändringsförslag 45
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led a

Kommissionens förslag

a) Folkhälsa, säkerhet, miljö, klimat eller åtnjutande av grundläggande rättigheter.

Ändringsförslag

a) Folkhälsa, säkerhet, mediernas frihet och mångfald, miljö, klimat eller åtnjutande av grundläggande och mänskliga rättigheter, inbegripet arbetstagares rättigheter, icke-diskriminering, jämställdhet och könsrelaterat våld.

Ändringsförslag 46
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led c

Kommissionens förslag

c) Frågor som är under offentlig behandling eller *granskning* av ett lagstiftande, verkställande eller dömande organ, eller något annat *offentligt* förfarande.

Ändringsförslag

c) Frågor som är under offentlig behandling eller *under behandling* av ett lagstiftande, verkställande eller dömande organ, eller något annat *officiellt* förfarande, *liksom åtgärder eller underlåtenhet att agera av offentliga myndigheter*.

Ändringsförslag 47
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led d

Kommissionens förslag

d) Anklagelser om korruption, bedrägeri eller *brottslighet*.

Ändringsförslag

d) Anklagelser om korruption, bedrägeri, *förskingring, penningtvätt, utpressning, tvång, sexuella trakasserier och könsrelaterat våld*, eller *andra former av hotelser, eller någon annan straffrättslig eller administrativ överträdelse, inbegripet miljöbrott*.

Ändringsförslag 48
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led e

Kommissionens förslag

e) Aktiviteter som syftar till att bekämpa desinformation.

Ändringsförslag

e) Aktiviteter som syftar till att **skydda de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget och principen om icke-inblandning i demokratiska processer, och att tillhandahålla eller underlätta offentlig tillgång till information i syfte att** bekämpa desinformation.

Ändringsförslag 49
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led ea (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

ea) **Akademisk, vetenskaplig och forskningsrelaterad verksamhet.**

Ändringsförslag 50
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led eb (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

eb) **Konstnärlig verksamhet.**

Ändringsförslag 51
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – inledningen

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

3. rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten: en **helt eller delvis ogrundad** rättsprocess som inleds i anslutning till deltagande i den offentliga debatten och vars huvudsakliga syfte är att förhindra, begränsa eller bestraffa deltagande i den

3. rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten: en rättsprocess som inleds i anslutning till deltagande i den offentliga debatten **där rättsprocessen används i andra syften än att verkligen hävda, försvara eller utöva en rättighet** och vars

offentliga debatten. Ett sådant syfte kan kännetecknas av att

huvudsakliga syfte är att förhindra, begränsa eller bestraffa deltagande i den offentliga debatten. Ett sådant syfte kan kännetecknas av att

Ändringsförslag 52
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led -a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(-a) anspråket är uppenbart ogrundat,

Ändringsförslag 53
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led b

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

b) kändan, eller parter som är närstående kändan, har inlett flera förfaranden i liknande ärenden,

utgår

Ändringsförslag 54
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led ca (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

ca) processtaktik används som medför orimliga kostnader för svaranden, bland annat när det gäller val av jurisdiktion, eller så används förhållningstaktik,

Ändringsförslag 55
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led cb (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

cb) en dominerande ställning i fråga om ekonomisk makt, juridiska resurser eller politiskt eller socialt inflytande utnyttjas för att begränsa svarandens

*deltagande i den offentliga debatten,
vilket leder till en obalans i
maktförhållandet mellan de båda
parterna,*

Ändringsförslag 56
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led cc (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

*cc) kändanden, eller parter som är
närstående kändanden, har inlett flera
pågående eller tidigare förfaranden i
ärenden som rör deltagande i den
offentliga debatten,*

Ändringsförslag 57
Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led cd (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

*cd) det har tidigare förekommit ett
avvisande i ett tidigt skede tidigt av ett
liknande anspråk med hänvisning till att
det utgjort missbruk.*

Ändringsförslag 58
Förslag till direktiv
Artikel 5 – punkt 1 – led b

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

b) avvisande i ett tidigt skede av
uppenbart ogrundade rättsprocesser i
enlighet med kapitel III,

b) avvisande i ett tidigt skede av
rättsprocesser *som utgör*
rättegångsmissbruk i enlighet med
kapitel III,

Ändringsförslag 59
Förslag till direktiv
Artikel 5 – punkt 3

Kommissionens förslag

3. Medlemsstaterna **får** föreskriva att åtgärder om rättssäkerhetsgarantier i enlighet med **kapitel III** och IV får vidtas på eget initiativ av den domstol vid vilken talan har väckts.

Ändringsförslag 60
Förslag till direktiv
Artikel 5 – punkt 3a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag 61
Förslag till direktiv
Artikel 7 – rubriken

Kommissionens förslag

Tredjepartsintervention

Ändringsförslag 62
Förslag till direktiv
Artikel 7

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en domstol vid vilken en talan som syftar till att hindra

Ändringsförslag

3. Medlemsstaterna **ska** föreskriva att åtgärder om rättssäkerhetsgarantier i enlighet med **kapitlen III** och IV får vidtas på eget initiativ av den domstol vid vilken talan har väckts. **Medlemsstaterna ska se till att den domstol vid vilken talan väckts på eget initiativ vidtar åtgärder enligt artiklarna 8, 14 och 15.**

Ändringsförslag

3a. Medlemsstaterna ska se till att rättsprocesser som inleds mot fysiska eller juridiska personer på grund av deras deltagande i den offentliga debatten handläggs snabbt och effektivt, med beaktande av omständigheterna i målet, rätten till ett effektivt rättsmedel och rätten till en rättvis rättegång.

Ändringsförslag

Tredjepartsintervention **till stöd för svaranden**

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en domstol vid vilken en talan som syftar till att hindra

deltagande i den offentliga debatten har väckts kan godta att *icke-statliga* organisationer *som försvarar eller främjar rättigheterna för personer som deltar i den offentliga debatten* får delta i förfarandet, antingen till stöd för svaranden eller *för att tillhandahålla information*.

deltagande i den offentliga debatten har väckts kan godta att *Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, internationella organisationer och deras organ, såsom Europarådet, icke-statliga organisationer eller kollektiva organ, såsom fackföreningar eller yrkesorganisationer*, får delta *eller lämna information* i förfarandet, antingen till stöd för svaranden eller *på dennes vägnar med svarandens godkännande*.

Ändringsförslag 63
Förslag till direktiv
Artikel 7a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 7a

Företrädare för tredje part

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att svaranden i alla förfaranden som omfattas av detta direktiv har rätt att, på sin egen begäran, låta ett organ, en organisation eller en sammanslutning agera på hans eller hennes vägnar.

Ändringsförslag 64
Förslag till direktiv
Kapitel III – rubriken

Kommissionens förslag

Avvisande i ett tidigt skede av *uppenbart* *ogrundade* rättsprocesser

Ändringsförslag

Avvisande i ett tidigt skede av rättsprocesser *som utgör rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten*

Ändringsförslag 65
Förslag till direktiv
Artikel 9 – punkt 1

Kommissionens förslag

1. Medlemsstaterna ska ge domstolar befogenhet att i ett tidigt skede fatta beslut om att helt eller delvis avvisa **en talan** som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten **med hänvisning till att den är uppenbart ogrundad**.

Ändringsförslag 66
Förslag till direktiv
Artikel 9 – punkt 2

Kommissionens förslag

2. Medlemsstaterna **får** fastställa tidsfrister för utövandet av rätten att inge en ansökan om avvisande i **ett tidigt skede**. **Tidsfristerna ska vara proportionerliga och får inte göra det omöjligt eller orimligt svårt att inge en sådan ansökan**.

Ändringsförslag 67
Förslag till direktiv
Artikel 12

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att det i fall där en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede ankommer på käranden att bevisa att anspråket inte **är uppenbart ogrundat**.

Ändringsförslag 68
Förslag till direktiv
Kapitel Va (nytt)

Ändringsförslag

1. Medlemsstaterna ska ge domstolar befogenhet att i ett tidigt skede fatta beslut om att helt eller delvis avvisa **rättsprocesser som utgör rättegångsmissbruk** som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten **enligt definitionen i artikel 3.3**.

Ändringsförslag

2. **Svaranden får ansöka om avvisande i ett tidigt skede när som helst under förfarandet. Om det i de nationella civilrättsliga systemen föreskrivs en separat tillåtlighetsfas får** medlemsstaterna fastställa tidsfrister för utövandet av rätten att inge en ansökan om avvisande i **det skedet av förfarandet**.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att det i fall där en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede ankommer på käranden att bevisa att anspråket inte **utgör rättegångsmissbruk, enligt definitionen i artikel 3.3**.

Kapitel Va

STÖDÅTGÄRDER

Artikel 18a

Nationell fond

1. **Medlemsstaterna ska, med stöd av kommissionen, inrätta en nationell fond som drivs av ett oberoende organ för ersättning till fysiska eller juridiska personer som har lidit skada till följd av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten, och som inte omfattas av redan befintliga nationella system för ersättning till brottsoffer och för stöd till organisationer som ger vägledning och stöd till personer som utgör måltavlor för rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.**

2. **De nationella fonderna ska delvis finansieras genom de bötesbelopp som föreskrivs i artikel 16 i detta direktiv. Medlemsstaterna ska besluta om hur höga de bötesbelopp ska vara som ska anslås till de nationella fonderna.**

Artikel 18b

Mekanismer för icke-finansiellt stöd

1. **Medlemsstaterna ska se till att mekanismer för icke-finansiellt stöd tillhandahålls personer som deltar i den offentliga debatten. Sådana åtgärder ska omfatta tillhandahållande av rättshjälp och psykologiskt stöd samt information om de organisationer som ger vägledning och stöd till personer som utgör måltavlor för rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Stödet ska vara tillgängligt och kostnadsfritt.**

2. **Medlemsstaterna ska inrätta en nationell kontaktpunkt som drivs av oberoende organisationer i det civila**

samhället och som samlar in och delar information om alla organisationer som ger vägledning och stöd till personer som utgör måltavlor för rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.

3. Medlemsstaterna ska främja utbyte av information och bästa praxis mellan organisationer som ger vägledning och stöd till personer som utgör måltavlor för rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 69
Förslag till direktiv
Kapitel Vb (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Kapitel Vb

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Artikel 18c

Utbildning

1. Med vederbörlig respekt för rättsväsendets oberoende, rättsyrkets oberoende och skillnaderna i rättsväsendets organisation i unionen ska medlemsstaterna stödja utbildningsmöjligheter för rättstillämpare såsom domare och övrig personal inom rättsväsendet på alla domstolsnivåer, kvalificerade advokater samt potentiella måltavlor för sådana rättsprocesser, i syfte att öka medvetenheten om munkavleprocesser, de rättssäkerhetsgarantier mot dem som föreskrivs i detta direktiv och medvetenheten om behoven hos fysiska eller juridiska personer som deltar i den offentliga debatten.

2. Medlemsstaterna ska se till att utbildningsmöjligheterna utvidgas till att omfatta enskilda personer och organisationer som deltar i den offentliga

debatten för att rusta dem med specifika kunskaper i syfte att känna igen och reagera i enlighet med detta på rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Medlemsstaterna ska se till att rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten särskilt ingår i kursplanerna för juridik och journalistik.

3. Medlemsstaterna ska få stöd från kommissionen för att underlätta utbildning och utbyte av praxis för att i möjligaste mån säkerställa gemensamma mål och metoder på EU-nivå. I detta avseende bör de se till att rättstillämpare och deras yrkesorganisationer deltar.

Artikel 18d

Ökad medvetenhet

1. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder, såsom informations- och upplysningskampanjer som riktar sig till alla berörda parter från både den offentliga och den privata sektorn samt forsknings- och utbildningsprogram, för att främja kunskap om munkavleprocesser och de rättssäkerhetsgarantier som fastställs i detta direktiv, öka allmänhetens medvetenhet och allvarligt minska risken för eller hotet om sådana rättsprocesser. Vid behov ska medlemsstaterna agera i samarbete med alla berörda parter.

2. Medlemsstaterna ska tillhandahålla stöd och information om åtgärder för att öka medvetenheten om befintliga stödstrukturer på EU-nivå och nationell nivå, inbegripet hänvisningar till de nationella kontaktpunkter som samlar in och delar information om tillgängliga resurser, inbegripet om rättsligt bistånd och tillgängliga rättsliga vägar för försvar.

Artikel 18e

Uppgiftsinsamling

1. Medlemsstaterna bör, med beaktande av sina institutionella arrangemang för rättslig statistik, ge en eller flera myndigheter i uppdrag att, med full respekt för kraven på uppgiftsskydd, samla in och aggregera uppgifter om rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten som inletts inom deras jurisdiktion.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 i denna artikel ska medlemsstaterna upprätta ett register över domstolsbeslut i frågor som omfattas av detta direktiv och den rekommendation som åtföljer det. Sådana register ska kostnadsfritt göras tillgängliga för allmänheten på användningsstället och vara förenliga med unionsbestämmelser och nationella bestämmelser om skydd av personuppgifter.

Ändringsförslag 70
Förslag till direktiv
Artikel 19a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 19a

Tillämpningsstart

Bestämmelserna i detta direktiv ska tillämpas på alla fall av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten, enligt definitionen i artikel 3.3, och som inletts eller fortgår vid tidpunkten för ikraftträdandet av den nationella rätt som genomför detta direktiv och därefter.

Ändringsförslag 71
Förslag till direktiv
Artikel 20

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska [senast 5 år från dagen för införlivande] tillhandahålla kommissionen all relevant information om genomförandet och tillämpningen av detta direktiv. Senast [6 år efter dagen för införlivande] ska kommissionen på grundval av den information som tillhandahålls lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv. Rapporten ska innehålla en bedömning av utvecklingen när det gäller rättegångsmisbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten och effekterna av detta direktiv i medlemsstaterna. Rapporten ska om nödvändigt åtföljas av förslag till ändring av detta direktiv.

Ändringsförslag 72
Förslag till direktiv
Artikel 20 – stycke 1a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska [senast 3 år från dagen för införlivande] **och därefter årligen** tillhandahålla kommissionen all relevant information om genomförandet och tillämpningen av detta direktiv. Senast [4 år efter dagen för införlivande] ska kommissionen på grundval av den information som tillhandahålls lägga fram en **årlig** rapport för Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv. Rapporten ska innehålla en bedömning av utvecklingen när det gäller rättegångsmisbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten och effekterna av detta direktiv i medlemsstaterna. Rapporten ska om nödvändigt åtföljas av förslag till ändring av detta direktiv. **Dessa rapporter ska offentliggöras.**

Ändringsförslag

Kommissionen ska, på grundval av tillämpningen av detta direktiv på munkavleprocesser vid enskilda anspråk i brottmål och på grundval av annan tillgänglig information, bedöma om ytterligare åtgärder mot munkavleprocesser är nödvändiga i straffrättsliga förfaranden.

ÄRENDETS GÅNG I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Titel	Skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt)
Referensnummer	COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD)
Ansvarigt utskott Tillkännagivande i kammaren	JURI 5.5.2022
Yttrande från Tillkännagivande i kammaren	LIBE 5.5.2022
Associerade utskott - tillkännagivande i kammaren	15.12.2022
Föredragande av yttrande Utnämning	Ramona Strugariu 12.1.2023
Tidigare föredragande av yttrande	Anna Júlia Donáth
Behandling i utskott	22.3.2023
Antagande	23.5.2023
Slutomröstning: resultat	+ : 51 - : 5 0 : 4
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Malin Björk, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Damien Carême, Clare Daly, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazartundúa, Emil Radev, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, Loucas Foulas, José Gusmão, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Paul Tang, Róza Thun und Hohenstein, Loránt Vincze, Tomáš Zdechovský
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Marie Dauchy, Vlad Gheorghe

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

51	+
NI	Laura Ferrara
PPE	Magdalena Adamowicz, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Loucas Fourlas, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Alessandra Mussolini, Emil Radev, Paulo Rangel, Sara Skytvedal, Tomas Tobé, Loránt Vincze, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Vlad Gheorghe, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róza Thun und Hohenstein
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Isabel Santos, Birgit Sippel, Paul Tang, Elena Yoncheva
The Left	Malin Björk, Clare Daly, José Gusmão
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

5	-
ECR	Patryk Jaki, Vincenzo Sofò
ID	Susanna Ceccardi, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík

4	0
ECR	Assita Kanko
ID	Annika Bruna, Marie Dauchy, Tom Vandendriessche

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

07.6.2023

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KULTUR OCH UTBILDNING

till utskottet för rättsliga frågor

över förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt) (COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD))

Föredragande av yttrande: Stelios Kouloglou

KORTFATTAD MOTIVERING

Den 27 april 2022 offentliggjorde kommissionen sitt lagstiftningsförslag till direktiv om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt).

På det hela taget välkomnar föredraganden förslaget men föreslår förbättringar för att klargöra vissa bestämmelser, särskilt de som rör terminologi, definitioner och direktivets tillämpningsområde, i syfte att stärka medborgarnas EU-skydd.

Föredraganden vill betona att de så kallade munkavleprocesserna – stämningar som lämnas in med ett otillbörligt syfte – utgör missbruk till sin natur. Om ett mål är ”uppenbart ogrundat” utgör det rättegångsmissbruk. Eftersom alla former av rättegångsmissbruk bör filtreras ut ur domstolssystemet och bli föremål för sanktioner föreslår föredraganden att uppdelningen mellan ”uppenbart ogrundad” och ”missbruk” undanröjs så att alla rättssäkerhetsgarantier tillämpas på båda, med särskilt fokus på avvisande i ett tidigt skede, rättegångskostnader, skadestånd och sanktioner. Eftersom begreppet ”strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt” kan förefalla otydligt för lagstiftningsändamål, med tanke på svårigheten att använda och definiera termen ”strategisk”, i synnerhet i de civilrättsliga systemen i EU, föreslår föredraganden att begreppet ”rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten” används övergripande i hela texten, samtidigt som det kortare ”munkavleprocess” används för bättre kommunikation, för att undvika förvirring och för att behålla kopplingen till relevanta texter från rådet och FN.

Dessutom anser föredraganden att det är viktigt att belysa direktivets breda personliga tillämpningsområde, som ska utvidgas till anspråk gentemot fysiska eller juridiska personer som – direkt eller indirekt – deltar i den offentliga debatten. Det uttryckliga omnämnandet av särskilda kategorier av måltavlor för munkavleprocesser genom exempel, såsom det civila samhället, icke-statliga organisationer och fackföreningar, liksom forskare, vetenskapsmän, akademiker, kulturarbetare, visseblåsare och utgivare, ska återspegla det stora antal aktörer som påverkas av detta fenomen i hela EU. Samtidigt ligger fokus i vissa skäl på journalister och människorättsförsvarare för att bevara textens ursprungliga syfte, eftersom de utgör den

största gruppen av offer för munkavleprocesser. En särskild referens läggs till för att återspegla den oroande könsrelaterade ökningen av munkavleprocesser. Det föreslås också att rättsliga interventioner av tredje part, inklusive yrkesorganisationer, ska breddas för att stärka representationen av rättigheter för personer som deltar i den offentliga debatten.

En mycket viktig aspekt för föredraganden är att se till att det nya direktivet tillämpas på pågående mål som inletts eller varit fortgående vid en nationell domstol vid tidpunkten för dess ikraftträdande, liksom på enskilda anspråk i brottmål, medan administrativa frågor ska tolkas snävt för att stärka medborgarnas skydd mot anspråk som felaktigt grundas på bestämmelser av administrativ karaktär.

Dessutom föreslår föredraganden att man ska inkludera hänvisningar till flera andra fri- och rättigheter som till sin natur är kopplade till utövandet av yttrandefriheten och informationsfriheten, t.ex. förenings- och mötesfriheten samt konstens, kulturens och vetenskapens frihet, i syfte att förankra instrumentet i en heltäckande och rättighetsbaserad definition av begreppet ”deltagande i den offentliga debatten” som bör avse deltagande i det offentliga livet och beslutsfattandet, men också i utövandet av en bevakningsroll för att stärka ansvarsskyldighet för verksamhet som anses vara olaglig, omoralisk, otillåten, osäker och bedräglig.

Deltagande i den offentliga debatten bör tydligt inbegripa både konstnärlig, kulturell, forskningsrelaterad och vetenskaplig verksamhet, samtidigt som den digitala miljön också ingår, för att se till att skyddat deltagande i den offentliga debatten även innefattar yttrandefrihet på nätet.

Dessutom anser föredraganden att det är viktigt att säkerställa en rättighetsbaserad definition av ”fråga av allmänintresse”. Som en del av t.ex. folkhälsa och hållbar konsumtion kan storskaliga kränkningar av arbetsvillkor eller mänskliga rättigheter i leveranskedjor också vara av allmänt intresse. Detta ska klargöras så att arbetstagare eller organisationer som rapporterar sådana överträdelser inte blir måltavlor för munkavleprocesser, i linje med direktivet om skydd för visselblåsare, och för att stödja en effektiv övervakning och verkställighet av de väntande förslagen till ett EU-direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag och till en EU-förordning om tvångsarbete.

Föredraganden välkomnar dessutom direktivets innovativa perspektiv på begreppet ”gränsöverskridande”, som omfattar vissa inhemska fall, och föreslår att det tolkas i vid mening utifrån dess relevans för begreppet ”fråga av allmänintresse”, i stället för enbart utifrån praktiska konsekvenser för olika medlemsstater, särskilt i dagens digitala värld, och för att stärka skyddsåtgärderna i EU mot forum shopping samt mot munkavleprocesser från tredjeländer.

En tydlig bevisbörda på kändanden är av yttersta vikt, och därför ersätter föredraganden tröskeln för ”uppenbart ogrundad” med ett krav på att kändanden ska fastställa ett ”prima facie”-fall för varje väsentlig del av grunden för talan.

Slutligen föreslår föredraganden att utbildning och medvetandehöjande åtgärder samt en översyn av deontologiska normer för rättstillämpare ska möjliggöra ett effektivt genomförande av direktivet.

Framför allt har föredragandens förslag utarbetats efter att vederbörlig hänsyn tagits till synpunkter från det civila samhällets organisationer, däribland

- The Coalition against SLAPPs in Europe
- Transparency International
- Civil Liberties Union for Europe
- Kommittén för skydd av journalister
- Greenpeace International
- Daphne Caruana Galizia-stiftelsen
- Culture Action Europe
- News Media Europe

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Utskottet för kultur och utbildning uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott beakta följande ändringsförslag:

Ändringsförslag 1

Förslag till direktiv

Titel

Kommissionens förslag

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH
RÅDETS DIREKTIV

om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot **uppenbart** ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt)

Ändringsförslag

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH
RÅDETS DIREKTIV

om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt (**munkavleprocesser**))

Ändringsförslag 2

Förslag till direktiv

Skäl 2

Kommissionens förslag

(2) Enligt artikel 10.3 i EU-fördraget har varje medborgare rätt att delta i unionens demokratiska liv. I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) föreskrivs bland

Ändringsförslag

(2) Enligt artikel 10.3 i EU-fördraget har varje medborgare rätt att delta i unionens demokratiska liv. I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) föreskrivs bland

annat rätten till respekt för privatlivet och familjelivet (artikel 7), skydd av personuppgifter (artikel 8), yttrandefrihet och informationsfrihet, vilket innefattar respekt för mediernas frihet och mångfald (artikel 11) samt rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47).

Ändringsförslag 3

Förslag till direktiv Skäl 3

Kommissionens förslag

(3) Den rätt till yttrandefrihet och informationsfrihet som fastställs i artikel 11 i stadgan innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser. Artikel 11 i stadgan bör ha samma innebörd och räckvidd som artikel 10 om rätten till yttrandefrihet ***i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna, såsom den*** tolkats av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

annat rätten till respekt för privatlivet och familjelivet (artikel 7), skydd av personuppgifter (artikel 8), yttrandefrihet och informationsfrihet, vilket innefattar respekt för mediernas frihet och mångfald (artikel 11), ***mötes- och föreningsfrihet (artikel 12)*** samt rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47).

Ändringsförslag

(3) Den rätt till yttrandefrihet och informationsfrihet som fastställs i artikel 11 i stadgan innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser, ***vilket är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle.*** Artikel 11 i stadgan bör ha samma innebörd och räckvidd som ***den motsvarande artikel 10 i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna (Europakonventionen)*** om rätten till yttrandefrihet, ***som även omfattar*** skydd för ***annans goda namn och rykte eller rättigheter och förhindrande av att information som mottagits i förtroende röjs, såsom korrespondens, som*** tolkats av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna ***(Europadomstolen). Rätten till yttrande- och informationsfrihet är kopplad till andra fri- och rättigheter, däribland mötes- och föreningsfriheten, i enlighet med artikel 12 i stadgan, och friheten för konst och vetenskap, inbegripet akademisk frihet, i enlighet med artikel 13 i stadgan.***

Ändringsförslag 4

Förslag till direktiv Skäl 4

Kommissionens förslag

(4) Syftet med detta direktiv är att skydda fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse, i synnerhet journalister och människorättsförsvarare, mot **rättsprocesser** som inleds **mot dem** i syfte att avskräcka dem från att delta i den offentliga debatten (s.k. munkavleprocesser (eng. strategic lawsuits against public participation eller SLAPPs).

Ändringsförslag 5

Förslag till direktiv Skäl 5

Kommissionens förslag

(5) Journalister har en viktig roll när det gäller att främja den offentliga debatten samt förmedla och ta emot information, åsikter och tankar. Det är mycket viktigt att de får det utrymme de behöver för att kunna bidra till en öppen, fri och rättvis debatt samt att motverka desinformation, informationsmanipulering och inblandning. Journalister bör kunna utöva sitt värv för att säkerställa att medborgarna i Europas demokratiska samhällen kan ta del av en mångfald av åsikter.

Ändringsförslag

(4) Syftet med detta direktiv är att skydda fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten i frågor av allmänintresse, **även på internet**, i synnerhet journalister och människorättsförsvarare, **inbegripet det civila samhället, icke-statliga organisationer och fackföreningar, liksom forskare, akademiker, studerande, kulturarbetare, visselblåsare och utgivare av journalistiska och konstnärliga verk** mot **rättegångsmissbruk** som inleds i syfte att avskräcka dem från att delta i den offentliga debatten (s.k. munkavleprocesser (eng. strategic lawsuits against public participation eller SLAPPs)), **och att skydda rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol.**

Ändringsförslag

(5) **Det finns ett brådskande behov att upprätthålla mediernas oberoende från politiska och ekonomiska påtryckningar, såsom de som utövas genom munkavleprocesser.** Journalister **och tidningsutgivare** har en viktig roll när det gäller att främja den offentliga debatten samt förmedla och ta emot information, åsikter och tankar. Det är mycket viktigt att de **bedriver sin verksamhet i enlighet med publicistiska normer och stadgor** och får det utrymme de behöver för att kunna bidra till en öppen, fri och rättvis debatt samt att motverka desinformation, informationsmanipulering och inblandning. Journalister bör kunna utöva sitt värv för

att säkerställa att medborgarna i Europas demokratiska samhällen kan ta del av en mångfald av åsikter. **Journalister bör vara fria att uttrycka kritik utan rädsla för åtal eller kränkningar av rätten till yttrandefrihet, och de bör säkerställas skydd, trygghet och egenmakt.**

Ändringsförslag 6

Förslag till direktiv Skäl 7

Kommissionens förslag

(7) Även människorättsförsvarare har en viktig roll i de europeiska demokratierna, inte minst för att värna grundläggande rättigheter, demokratiska värden, social inkludering, miljöskydd och rättsstatsprincipen. De bör kunna delta aktivt i det offentliga livet och yttra sig i politiska frågor och beslutsprocesser utan att behöva oroa sig för hot. Med människorättsförsvarare avses personer eller organisationer som försvarar grundläggande rättigheter och andra rättigheter, däribland miljö- och klimaträttigheter, kvinnors rättigheter, rättigheter för hbtqi-personer, rättigheter för personer med minoritetsbakgrund vad gäller ras eller etniskt ursprung, arbetstagares rättigheter eller religionsfrihet. **Även** andra som deltar i den offentliga debatten, **till exempel** akademiker och forskare, **bör omfattas av ett adekvat skydd.**

Ändringsförslag 7

Förslag till direktiv Skäl 7a (nytt)

Ändringsförslag

(7) Även människorättsförsvarare har en viktig roll i de europeiska demokratierna, inte minst för att värna grundläggande rättigheter, demokratiska värden, social inkludering, miljöskydd och rättsstatsprincipen. De bör kunna delta aktivt i det offentliga livet, **stärka ansvarsskyldighet** och yttra sig i politiska frågor och beslutsprocesser utan att behöva oroa sig för hot. Med människorättsförsvarare avses personer eller organisationer som försvarar grundläggande rättigheter och andra rättigheter, däribland miljö- och klimaträttigheter, kvinnors rättigheter, rättigheter för hbtqi-personer, rättigheter för personer med minoritetsbakgrund vad gäller ras eller etniskt ursprung, **migranternas, flyktingarnas och asylsökandes rättigheter**, arbetstagares rättigheter, **fackliga rättigheter** eller religionsfrihet. Andra som deltar i den offentliga debatten **på och utanför internet kan vara akademiker och forskare, vetenskapsmän, utbildare, konstnärer, kulturarbetare, aktivister inom sociala medier och visseblåsare.**

(7a) Kvinnor, hbtqi-personer och jämställdhetsförvarare spelar en avgörande roll för att uppnå ett jämställt Europa. De bör kunna stärka ansvarsskyldighet och göra sina röster hörda i alla fall av könsrelaterade trakasserier, våld, övergrepp eller maktmissbruk, utan att drabbas av en andra våg av könsrelaterade trakasserier som offer för munkavleprocesser. Därför är målen och bestämmelserna i detta direktiv kopplade till och bör tolkas i riktning mot högsta möjliga skydd av offer för könsrelaterade munkavleprocesser, även tillsammans med all relevant EU-politik och EU-lagstiftning.

Ändringsförslag 8

Förslag till direktiv Skäl 7b (nytt)

(7b) Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att se till att detta direktiv effektivt bidrar till att bekämpa den diskriminering som etniska, religiösa och etniska minoriteter ofta utsätts för.

Ändringsförslag 9

Förslag till direktiv Skäl 8

(8) Det är en förutsättning för en välmående och blomstrande demokrati att människor kan delta aktivt i den offentliga debatten utan otillbörlig inblandning av offentlig myndighet eller andra mäktiga inhemska eller utländska aktörer. För att möjliggöra ett meningsfullt deltagande bör alla ha tillgång till tillförlitlig information

(8) Det är en förutsättning för en välmående och blomstrande demokrati att människor kan delta aktivt i den offentliga debatten utan otillbörlig inblandning av offentlig myndighet eller andra mäktiga inhemska eller utländska aktörer. För att möjliggöra ett meningsfullt deltagande bör alla ha tillgång till tillförlitlig, **objektiv och**

som gör att de kan bilda sig en egen uppfattning och använda sitt eget omdöme i ett offentligt rum där olika åsikter kan uttryckas fritt.

opartisk information som gör att de kan bilda sig en egen uppfattning och använda sitt eget omdöme i ett offentligt rum där olika åsikter kan uttryckas fritt. **Därför är det viktigt att främja och stödja åtgärder för att öka medvetenheten om deras rättigheter och friheter, kritiskt tänkande och mediekompetens, bland annat genom läroplaner för utbildning i medlemsstaterna, samtidigt som all relevant EU-politik, såsom planen för digital utbildning 2021–2027 och det europeiska området för utbildning, möjliggörs horisontellt. Tillräckliga resurser behöver investeras för att effektivt informera medborgarna om deras medborgerliga rätt att delta i den offentliga debatten, samtidigt som utbyte av bästa praxis bör uppmuntras på EU-nivå. I synnerhet program för mediekompetens bör utgöra ett central instrument för att medlemsstaterna ska kunna skydda sina medborgare mot otillbörlig inblandning i den offentliga debatten.**

Ändringsförslag 10

Förslag till direktiv Skäl 9

Kommissionens förslag

(9) För att främja en *sådan* miljö är det viktigt att skydda journalister och människorättsförsvarare *mot* rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Sådana rättsprocesser inleds inte för att för att få en sak prövad inför domstol utan för att tysta den offentliga debatten, ofta genom trakasserier och hot.

Ändringsförslag

(9) För att främja en *välmående och gynnsam* miljö är det viktigt att skydda *alla fysiska och juridiska personer som deltar i den offentliga debatten, i synnerhet* journalister och människorättsförsvarare, *och att ge tillgång till tillförlitlig information från* rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Sådana rättsprocesser inleds inte för att för att få en sak prövad inför domstol utan för att *utnyttja processuella instrument i syfte att* tysta den offentliga debatten, ofta genom trakasserier och hot. *De begränsar utredningar och legitim information till allmänheten och innebär därför ett hinder*

Ändringsförslag 11

Förslag till direktiv Skäl 10

Kommissionens förslag

(10) Munkavleprocesser inleds i regel av mäktiga aktörer, såsom privatpersoner, lobbygrupper, företag och statliga organ. Det finns ofta en obalans i maktförhållandet mellan parterna, där käranden har en starkare ekonomisk eller politisk ställning än svaranden. Även om den inte alltid är ett inslag i sådana mål kan en sådan obalans i maktförhållandet avsevärt förstärka de skadliga effekterna **och den avskräckande inverkan på** deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag

(10) Munkavleprocesser inleds i regel av mäktiga aktörer, såsom privatpersoner, lobbygrupper, företag, **politiska partier** och statliga organ. Det finns ofta en obalans i maktförhållandet mellan parterna, där käranden har en starkare ekonomisk eller politisk ställning än svaranden. Även om den inte alltid är ett inslag i sådana mål kan en sådan obalans i maktförhållandet avsevärt förstärka de skadliga effekterna **av dessa processer, vilket krymper utrymmet för det civila samhället att agera och delta i den offentliga debatten och allvarligt skadar demokratin. Munkavleprocesser som ogrundade rättsprocesser eller rättegångsmissbruk kan användas i civilrättsliga förfaranden, men också vid enskilda anspråk i brottmål, för att hindra deltagande i den offentliga debatten i syfte att tysta kritik och förhindra offentlig granskning, till skada för** den offentliga debatten.

Ändringsförslag 12

Förslag till direktiv Skäl 11

Kommissionens förslag

(11) Rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan ha en negativ inverkan på **journalisters och människorättsförsvarens trovärdighet** och **anseende**, och även uttömma deras ekonomiska och andra resurser. Sådana rättsprocesser kan fördröja eller helt stoppa offentliggörandet av information om frågor av allmänintresse.

Ändringsförslag

(11) Rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten kan ha en negativ inverkan på **trovärdigheten** och **anseendet för fysiska och juridiska personer som utgör måltavlor**, och även uttömma deras ekonomiska och andra resurser. Sådana rättsprocesser kan fördröja eller helt stoppa offentliggörandet av information om frågor

Utdragna rättsprocesser, ekonomisk press **och hotet om straffrättsliga påföljder** kan ha en avskräckande inverkan på journalister och människorättsförsvarare. **De** kan få dem att avstå från att utöva sitt värv **genom att leda till** själv censur av rädsla för framtida rättsprocesser **och därmed utarma** den offentliga debatten till förfång för samhället i stort.

av allmänintresse. **Dessutom grundar sig rättsprocesser som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten ofta på grundlösa anklagelser.** Utdragna rättsprocesser **och** ekonomisk press kan ha en avskräckande inverkan på journalister och människorättsförsvarare, **akademiker, forskare, kulturarbetare och alla som är aktiva i den offentliga debatten. Sådana metoder kan därför** få dem att avstå från att utöva sitt värv **i syfte att tysta kritiska röster, inbegripet** själv censur av rädsla för framtida rättsprocesser, **eftersom inte alla munkavleprocesser når domstol utan ofta förblir ett hot om rättegång, vilket utarmar** den offentliga debatten till förfång för samhället i stort. **Sådana fall kan också skapa prejudikat som i slutänden hämmar deltagande i den offentliga debatten, spridning av desinformation och bristande förtroende inom unionen.**

Ändringsförslag 13

Förslag till direktiv Skäl 16

Kommissionens förslag

(16) Med deltagande i den offentliga debatten bör avses varje uttalande eller aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs inom ramen för utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse, såsom skapande, förevisande, tillkännagivande eller annat främjande av **journalistiska**, politiska, vetenskapliga, akademiska, konstnärliga, kommenterande eller satiriska budskap, publikationer eller verk, samt alla förberedande aktiviteter med direkt anknytning till detta. Det kan även omfatta verksamhet i samband med utövande av rätten till föreningsfrihet och frihet att delta i fredliga sammankomster, såsom anordnande av eller deltagande i lobbyverksamhet, demonstrationer och

Ändringsförslag

(16) Med deltagande i den offentliga debatten bör avses varje uttalande eller aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs, **även i den digitala miljön**, inom ramen för utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse, såsom skapande, förevisande, tillkännagivande eller annat främjande av **journalistiskt innehåll, nyhets- och aktualitetsinnehåll och** politiska, vetenskapliga, akademiska, konstnärliga, **dokumentära**, kommenterande eller satiriska budskap, publikationer eller verk, **oavsett medium eller format**, samt alla förberedande aktiviteter med direkt anknytning till detta. Det kan även omfatta verksamhet i samband med utövande av rätten till föreningsfrihet och frihet att delta i fredliga

protester eller verksamhet som är en följd av utövandet av rätten till god förvaltning och rätten till ett effektivt rättsmedel, såsom inlämning av klagomål, framställningar, administrativa och rättsliga anspråk samt deltagande i offentliga utfrågningar. Deltagande i den offentliga debatten bör även omfatta förberedande eller stödjande verksamhet med ett direkt och oupplösligt samband med uttalandet eller aktiviteten i fråga som blir måltavla för försök att hindra deltagande i den offentliga debatten. Det kan dessutom omfatta andra aktiviteter som syftar till att informera eller påverka den allmänna opinionen eller främja ett handlande från allmänhetens sida, inbegripet aktiviteter av en privat eller offentlig aktör i en fråga av allmänintresse, till exempel organisation av eller deltagande i forskning, undersökningar, kampanjer eller andra kollektiva aktiviteter.

sammankomster, såsom anordnande av eller deltagande i lobbyverksamhet, demonstrationer och protester eller verksamhet som är en följd av utövandet av rätten till god förvaltning och rätten till ett effektivt rättsmedel, såsom inlämning av klagomål, framställningar, administrativa och rättsliga anspråk samt deltagande i offentliga utfrågningar **och all annan verksamhet som tjänar till att offentligt avslöja, sprida eller förmedla information**. Deltagande i den offentliga debatten bör även omfatta förberedande eller stödjande verksamhet med ett direkt och oupplösligt samband med uttalandet eller aktiviteten i fråga som blir måltavla för försök att hindra deltagande i den offentliga debatten. Det kan dessutom omfatta andra aktiviteter som syftar till att informera eller påverka den allmänna opinionen eller främja ett handlande från allmänhetens sida, inbegripet aktiviteter av en privat eller offentlig aktör i en fråga av allmänintresse, till exempel organisation av eller deltagande i forskning, undersökningar, kampanjer eller andra kollektiva aktiviteter.

Ändringsförslag 14

Förslag till direktiv Skäl 18

Kommissionens förslag

(18) Begreppet fråga av allmänintresse bör även omfatta kvalitet, säkerhet och andra relevanta aspekter gällande varor, produkter och tjänster när detta är av betydelse för folkhälsan, säkerheten, miljön, klimatet eller åtnjutandet av grundläggande rättigheter. En helt individuell tvist mellan en konsument och en tillverkare eller tjänsteleverantör om en vara, en produkt eller en tjänst bör endast omfattas om det finns en dimension av intresse för allmänheten, till exempel att

Ändringsförslag

(18) Begreppet fråga av allmänintresse bör även omfatta kvalitet, **sammansättning**, säkerhet och andra relevanta aspekter gällande varor, produkter och tjänster, **ursprungsland**, **inbegripet de förhållanden under vilka dessa produceras eller tillhandahålls**, när detta är av betydelse för folkhälsan, säkerheten, miljön, klimatet eller åtnjutandet av grundläggande rättigheter. En helt individuell tvist mellan en konsument och en tillverkare eller tjänsteleverantör om en vara, en produkt

produkten eller tjänsten inte uppfyller miljö- eller säkerhetsnormer.

eller en tjänst bör endast omfattas om det finns en dimension av intresse för allmänheten, till exempel att produkten eller tjänsten inte uppfyller miljö- eller säkerhetsnormer, **arbetstagares rättigheter, konsumenträttigheter eller mänskliga rättigheter, inbegripet principen om icke-diskriminering, i enlighet med relevant lagstiftning på de områdena.**

Ändringsförslag 15

Förslag till direktiv Skäl 20

Kommissionens förslag

(20) Rättegångsmissbruk innebär normalt en processtaktik i ond tro, till exempel ett förhalande av rättsprocessen som orsakar svaranden oproportionerliga kostnader, eller *forumshopping*. **En sådan taktik utnyttjas av käranden i andra syften än för att få en sak prövad inför domstol. Den kombineras ofta, om än inte alltid, med olika former av skrämstaktik, trakasserier eller hot.**

Ändringsförslag

(20) Rättegångsmissbruk innebär normalt en processtaktik i ond tro, till exempel **överdrivna eller alltför omfattande skadeståndsanspråk, krav på oproportionerliga restriktiva åtgärder på förhand**, ett förhalande av rättsprocessen som orsakar svaranden oproportionerliga kostnader, eller *forum shopping*. **I fall där käranden befinner sig i en betydligt mer inflytelserik ställning än svaranden, som agerar i en fråga av allmänt intresse, kan det anses att käranden inte i första hand söker åtnjuta sin grundläggande rätt till rättslig prövning. Sådana rättsprocesser kan kombineras med olika former av skrämstaktik, trakasserier eller hot. I detta sammanhang bör man också uppmärksamma könsrelaterade trakasserier som en särskilt skadlig indikator/form av övergrepp.**

Ändringsförslag 16

Förslag till direktiv Skäl 22

Kommissionens förslag

(22) En fråga bör anses ha gränsöverskridande följder om inte båda parterna har sin hemvist i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts har

Ändringsförslag

(22) En fråga bör anses ha gränsöverskridande följder om inte båda parterna har sin hemvist i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts har

sitt säte. Även om båda parterna har sin hemvist i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts har sitt säte bör en fråga anses ha gränsöverskridande följder i två andra typer av situationer. Den första situationen är om det specifika deltagandet i den offentliga debatten i en fråga av allmänintresse är relevant för mer än en medlemsstat. Detta gäller till exempel deltagande i den offentliga debatten genom evenemang som anordnas av unionens institutioner, såsom deltagande i offentliga utfrågningar, eller uttalanden eller aktiviteter *i* frågor som är av **särskild betydelse** för mer än en medlemsstat, såsom gränsöverskridande föreningar eller påståenden om penningtvätt med potentiell gränsöverskridande inblandning. Den andra situationen där en fråga bör anses ha gränsöverskridande följder är om kändan eller parter som är närstående kändan har inlett parallella eller tidigare rättsprocesser mot samma svarande eller parter som är närstående svaranden i en annan medlemsstat. Dessa två typer av situationer tar hänsyn till den särskilda kontexten vad gäller munkavleprocesser.

sitt säte. Även om båda parterna har sin hemvist i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts har sitt säte bör en fråga anses ha gränsöverskridande följder i två andra typer av situationer. Den första situationen är om det specifika deltagandet i den offentliga debatten i en fråga av allmänintresse är relevant för mer än en medlemsstat **eller är tillgängligt, även på internet**. Detta gäller till exempel deltagande **med en gränsöverskridande karaktär eller dimension, såsom deltagande** i den offentliga debatten genom evenemang som anordnas av unionens institutioner, såsom deltagande i offentliga utfrågningar, eller **publikationer som får stor spridning, även i den digitala miljön. Det omfattar också** uttalanden eller aktiviteter, **inbegripet kampanjer på sociala medier och onlinemediers bevakning av** frågor som **allmänheten i mer än en medlemsstat legitimt kan ha ett intresse i och därför är eller kan bli av vikt** för mer än en medlemsstat, såsom **ekonomisk eller politisk verksamhet av gränsöverskridande betydelse, gränsöverskridande föreningar, gränsöverskridande åtnjutande eller överträdelser av grundläggande fri- och rättigheter enligt EU-rätten** eller påståenden om penningtvätt med potentiell gränsöverskridande inblandning. Den andra situationen där en fråga bör anses ha gränsöverskridande följder är om kändan eller parter som är närstående kändan har inlett parallella eller tidigare rättsprocesser mot samma svarande eller parter som är närstående svaranden i en annan medlemsstat. Dessa två typer av situationer tar hänsyn till den särskilda kontexten vad gäller munkavleprocesser.

Ändringsförslag 17

Förslag till direktiv Skäl 24a (nytt)

(24a) Enheter som deltar i försvaret av rättigheterna för personer som deltar i den offentliga debatten bör ha möjlighet att delta i förfarandet till stöd för svarandena.

Ändringsförslag 18

Förslag till direktiv Skäl 26

Kommissionens förslag

(26) För att ytterligare skydda **svarenden** bör det vara möjligt att bevilja **denna** en säkerhet för att täcka rättegångskostnader och/eller skadestånd om domstolen anser att det, även om anspråket inte är uppenbart ogrundat, föreligger omständigheter som tyder på rättegångsmissbruk och utsikterna för framgång i huvudförfarandet är små. En säkerhet utgör inte en bedömning i sak, utan är en försiktighetsåtgärd för att säkerställa effekterna av ett slutligt beslut om att rättegångsmissbruk har förekommit. **Medlemsstaterna bör själva besluta huruvida domstolen bör kräva en säkerhet på eget initiativ eller på begäran av svaranden.**

Ändringsförslag 19

Förslag till direktiv Skäl 30

Kommissionens förslag

(30) Om en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede bör det ankomma på käranden i huvudförfarandet att inom ramen för det påskyndade förfarandet bevisa att anspråket inte är **uppenbart** ogrundat. Detta utgör inte någon begränsning av möjligheten att få sin sak prövad inför domstol, eftersom

Ändringsförslag

(26) För att ytterligare skydda **svarande** bör det vara möjligt att bevilja **dem** en säkerhet för att täcka **kostnader, inklusive rättegångskostnader, kostnader för juridisk representation** och/eller skadestånd om domstolen anser att det, även om anspråket inte är uppenbart ogrundat, föreligger omständigheter som tyder på rättegångsmissbruk och utsikterna för framgång i huvudförfarandet är små. En säkerhet utgör inte en bedömning i sak, utan är en försiktighetsåtgärd för att säkerställa effekterna av ett slutligt beslut om att rättegångsmissbruk har förekommit.

Ändringsförslag

(30) Om en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede bör det ankomma på käranden i huvudförfarandet att inom ramen för det påskyndade förfarandet bevisa att anspråket inte är ogrundat. Detta utgör inte någon begränsning av möjligheten att få sin sak prövad inför domstol, eftersom käranden

käranden har bevisbördan när det gäller detta anspråk i huvudförfarandet och bara behöver uppnå den mycket lägre gränsen, dvs. visa att anspråket inte är **uppenbart** ogrundat, för att undvika att målet avvisas i ett tidigt skede.

Ändringsförslag 20

Förslag till direktiv Skäl 31

Kommissionens förslag

(31) Kostnaderna bör omfatta samtliga rättegångskostnader, inbegripet alla svarandens kostnader för juridisk representation, såvida inte dessa kostnader är orimligt höga. Kostnader för juridisk representation som överstiger beloppen i lagstadgade arvodestabeller bör inte automatiskt betraktas som orimligt höga. Full ersättning för skada bör omfatta både materiell och ideell skada, såsom fysiska och psykiska men.

Ändringsförslag 21

Förslag till direktiv Skäl 33

Kommissionens förslag

(33) I ett gränsöverskridande sammanhang är det dessutom viktigt att framhålla det hot som munkavleprocesser i tredjeländer mot journalister, människorättsförsvarare och andra personer som deltar i den offentliga debatten och har sin hemvist i Europeiska unionen utgör. Sådana processer kan innebära orimligt höga skadestånd mot

har bevisbördan när det gäller detta anspråk i huvudförfarandet och bara behöver uppnå den mycket lägre gränsen, dvs. visa att anspråket inte är ogrundat **och inte utgör rättegångsmissbruk**, för att undvika att målet avvisas i ett tidigt skede.

Ändringsförslag

(31) Kostnaderna bör omfatta samtliga rättegångskostnader, inbegripet alla svarandens kostnader för juridisk representation, såvida inte dessa kostnader är orimligt höga. Kostnader för juridisk representation som överstiger beloppen i lagstadgade arvodestabeller bör inte automatiskt betraktas som orimligt höga. ***Om den nationella rätten inte garanterar ersättning för kostnader för juridisk representation utöver lagstadgade arvodestabeller bör domstolen ges möjlighet att ersätta kostnader som inte ingår i de lagstadgade arvodestabellerna genom att bevilja skadestånd.*** Full ersättning för skada bör omfatta både materiell och ideell skada, såsom fysiska och psykiska men.

Ändringsförslag

(33) I ett gränsöverskridande sammanhang är det dessutom viktigt att framhålla det hot som munkavleprocesser i tredjeländer mot journalister, människorättsförsvarare och andra personer som deltar i den offentliga debatten och har sin hemvist i Europeiska unionen utgör. Sådana processer kan innebära orimligt höga skadestånd mot

journalister, människorättsförsvarare och andra personer *från EU*. Rättsprocesser i tredjeländer är mer komplicerade och kostsamma för de personer som blir måltavlor. För att skydda demokratin samt yttrande- och informationsfriheten i Europeiska unionen, och för att undvika att de skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv undergrävs genom att rättsprocesser inleds i andra jurisdiktioner, är det viktigt att även fastställa skydd mot **uppenbart** ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk i tredjeländer.

Ändringsförslag 22

Förslag till direktiv Skäl 34a (nytt)

Kommissionens förslag

personer som deltar i den offentliga debatten, i synnerhet journalister, människorättsförsvarare och andra personer. Rättsprocesser i tredjeländer är mer komplicerade och kostsamma för de personer som blir måltavlor. För att skydda demokratin samt yttrande- och informationsfriheten i Europeiska unionen, och för att undvika att de skyddsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv undergrävs genom att rättsprocesser inleds i andra jurisdiktioner, är det viktigt att även fastställa skydd mot ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk i tredjeländer.

Ändringsförslag

(34a) Detta direktiv ska fortsätta att övervaka situationen när det gäller mediernas frihet och mångfald och munkavleprocesser, bland annat genom Media Freedom Rapid Response, som är avgörande för att tillhandahålla uppdaterade uppgifter och larm som belyser fall av möjlig forum shopping mellan medlemsstaterna, på grundval av uppgifter som medlemsstaterna regelbundet måste lämna och samarbeta kring. Dessutom är regelbunden och adekvat uppgiftsinsamling i alla medlemsstater viktig i ett gränsöverskridande sammanhang för att utveckla och öka medvetenheten om munkavleprocesser. Medlemsstaterna bör samla in uppgifter om munkavleprocesser, såsom antalet ogrundade rättsprocesser eller rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten, antalet avvisade mål samt uppgifter om gränsöverskridande inslag, beskrivning av den rättsliga grunden och uppgifter om offentliga handlingar för att

övervaka och rapportera om sådana fall i hela EU, samtidigt som man vidtar åtgärder för att säkerställa skyddet av de inblandades rättigheter, i synnerhet offren för dessa rättsprocesser.

Ändringsförslag 23

Förslag till direktiv
Skäl 35a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(35a) Medlemsstaterna bör, i nära samarbete med berörda parter, inbegripet yrkesorganisationer, andra arbetsmarknadsparter och organisationer i det civila samhället, vidta lämpliga åtgärder för att se till att de etiska regler som styr rättstillämparnas uppförande och de disciplinära påföljderna för överträdelse av dessa regler beaktas och inbegriper lämpliga åtgärder för att avskräcka från rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. För att förhindra att dessa åtgärder och regler missbrukas bör tonvikten läggas vid rätt utbildning och fortbildning för rättstillämpare som hanterar munkavleprocesser, med fullt beaktande av fast rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Detta kan inbegripa att uppmuntra sammanslutningar av rättstillämpare till självreglering och/eller, när detta är förenligt med nationell rätt och med full respekt för yrkets oberoende, initiativ till lagstiftning eller samreglering.

Ändringsförslag 24

Förslag till direktiv
Skäl 39a (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(39a) Munkavleprocesser som inriktas på medie företag kan syfta till att få dem att stänga. Ett specifikt verktyg bör övervägas för att säkerställa ekonomisk hållbarhet för de medieorganisationer som ställs inför sådana mål och deras förmåga att stå emot sådana angrepp, som en del av säkerställandet av ramar som gynnar mediernas mångfald.

Ändringsförslag 25

**Förslag till direktiv
Skäl 39b (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(39b) Uppgifter bör samlas in och övervakas mer systematiskt för att korrekt utvärdera fenomenet och dess utveckling över tid, kartlägga de olika fall som identifierats, analysera trender och rapportera regelbundet samt offentliggöra information i tillgängliga format, samtidigt som skyddet av de grundläggande rättigheterna, inbegripet rätten till personlig integritet och skydd av personuppgifter, säkerställs.

Ändringsförslag 26

**Förslag till direktiv
Skäl 39c (nytt)**

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(39c) Med tanke på den djupgående påverkan som dessa munkavleprocesser kan ha på de potentiella måltavlornas liv och psykiska hälsa bör medlemsstaterna inrätta ett specifikt psykologiskt stöd för dem.

Ändringsförslag 27

Förslag till direktiv Artikel 1 – stycke 1

Kommissionens förslag

I detta direktiv föreskrivs skyddsåtgärder mot **uppenbart** ogrundade rättsprocesser eller rättegångsmisbruk i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder och som inleds mot fysiska och juridiska personer, särskilt journalister och människorättsförsvarare, **på grund av deras deltagande** i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 28

Förslag till direktiv Artikel 2 – stycke 1

Kommissionens förslag

Detta direktiv ska tillämpas på civil- eller handelsrättsliga **frågor** som har gränsöverskridande följder, oavsett **vid** vilken typ av domstol **de behandlas**. Det ska **i synnerhet** inte omfatta **skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor** eller statens ansvar för handlingar och underlåtenhet vid utövandet av statens myndighet (acta iure imperii).

Ändringsförslag 29

Förslag till direktiv Artikel 3 – led 1

Ändringsförslag

I detta direktiv föreskrivs skyddsåtgärder mot ogrundade rättsprocesser eller rättegångsmisbruk i civilrättsliga frågor, **inbegripet enskilda anspråk i brottmål**, som har gränsöverskridande följder och som inleds mot fysiska och juridiska personer, särskilt journalister och människorättsförsvarare, **som deltar** i den offentliga debatten, **även på internet**.

Ändringsförslag

Detta direktiv ska tillämpas på **alla typer av civil- eller handelsrättsliga mål** som har gränsöverskridande följder, **som inletts eller fortgår vid en nationell domstol vid tidpunkten för dess ikraftträdande. Det ska tillämpas på befintliga och pågående åtal som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten. Direktivet ska omfatta alla typer av anspråk, inbegripet interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder, genkätromål eller andra särskilda rättsmedel**, oavsett vilken typ av domstol **det rör sig om. Det ska omfatta även enskilda anspråk i brottmål.** Det ska inte omfatta **anspråk som innebär åberopande av statens ansvar för handlingar och underlåtenhet vid utövandet av statens myndighet (acta iure imperii).**

Kommissionens förslag

1. deltagande i den offentliga debatten: varje uttalande eller aktivitet av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs i samband med utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse, samt aktiviteter för att förbereda, stödja eller bistå med direkt anknytning till detta. **Detta omfattar klagomål, framställningar, administrativa eller rättsliga anspråk och deltagande i offentliga utfrågningar.**

Ändringsförslag 30

Förslag till direktiv Artikel 3 – led 2 – inledningen

Kommissionens förslag

2. fråga av allmänintresse: varje fråga som påverkar allmänheten i en sådan omfattning att allmänheten kan sägas ha ett legitimt intresse av den på exempelvis följande områden:

Ändringsförslag 31

Förslag till direktiv Artikel 3 – led 2 – led a

Kommissionens förslag

(a) Folkhälsa, säkerhet, miljö, klimat eller åtnjutande av grundläggande rättigheter.

Ändringsförslag

1. deltagande i den offentliga debatten: varje uttalande eller aktivitet, **även i den digitala miljön**, av en fysisk eller juridisk person som görs eller utförs i samband med utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet i frågor av allmänintresse samt **därtill anslutna** aktiviteter för att förbereda, stödja eller bistå med direkt anknytning till detta, **och som kan vara ett resultat av utövandet av andra fri- och rättigheter, inbegripet akademisk frihet, vetenskaplig frihet, konstnärlig frihet och kulturell frihet. Detta kan bland annat omfatta, men är inte begränsat till, de aktiviteter som nämns i skäl 16.**

Oförändrad text som ingår i kompromissen

2. fråga av allmänintresse: varje fråga som påverkar allmänheten i en sådan omfattning att allmänheten kan sägas ha ett legitimt intresse av den på exempelvis följande områden:

Ändringsförslag

(a) Folkhälsa, säkerhet, miljö, klimat, **kulturell och samhällslig mångfald, konsument- eller arbetstagar rättigheter, utbildning, kultur** eller åtnjutande av grundläggande rättigheter **såsom yttrande- och informationsfrihet, konstnärlig frihet, mediernas frihet och mångfald, icke-**

diskriminering, jämställdhet och skydd mot våld mot kvinnor.

Ändringsförslag 32

Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led d

Kommissionens förslag

(d) Anklagelser om korruption, bedrägeri eller brottslighet.

Ändringsförslag

(d) Anklagelser om korruption, bedrägeri, **skatteundandragande, maktmissbruk** eller brottslighet.

Ändringsförslag 33

Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led e

Kommissionens förslag

(e) Aktiviteter som syftar till att bekämpa desinformation.

Ändringsförslag

(e) **Konstnärlig, kulturell, vetenskaplig och forskningsrelaterad verksamhet och** aktiviteter som syftar till att bekämpa desinformation.

Ändringsförslag 34

Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 2 – led ea (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(ea) Maktmissbruk av statliga aktörer eller EU-aktörer.

Ändringsförslag 35

Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led aa (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(aa) En ogynnsam ställning för den person som utgör måltavlan till följd av en

obalans i fråga om ekonomiska och rättsliga resurser.

Ändringsförslag 36

Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led ba (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(ba) Kärandens användning av processtaktik, bland annat med avseende på val av jurisdiktion och användning av förhållningstaktik.

Ändringsförslag 37

Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led bb (nytt)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(bb) Processtaktik i ond tro för att begränsa yttrande- och informationsfriheten i syfte att tysta eller begränsa den offentliga granskningen av en fråga av legitimt allmänintresse.

Ändringsförslag 38

Förslag till direktiv
Artikel 3 – led 3 – led c

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(c) käranden eller kärandens företrädare använder sig av skrämstaktik, trakasserier eller hot.

(c) käranden eller kärandens företrädare använder sig av skrämstaktik, trakasserier eller hot *i förhållande till föremålet för talan.*

Ändringsförslag 39

Förslag till direktiv
Artikel 4 – punkt 2 – led a

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

(a) det deltagande i den offentliga debatten i en fråga av allmänintresse som

(a) det deltagande i den offentliga debatten i en fråga av allmänintresse som

rättsprocessen gäller är relevant för mer än en medlemsstat, *eller*

rättsprocessen gäller är relevant för mer än en medlemsstat, *antingen på grund av själva deltagandets gränsöverskridande karaktär eller dimension eller på grund av det intresse som allmänheten i olika medlemsstater kan ha i den fråga som berörs av deltagandet, eller*

Ändringsförslag 40

Förslag till direktiv Artikel 5 – punkt 3

Kommissionens förslag

3. Medlemsstaterna *får* föreskriva att åtgärder om rättssäkerhetsgarantier i enlighet med kapitel III och IV får vidtas på eget initiativ av den domstol vid vilken talan har väckts.

Ändringsförslag

3. Medlemsstaterna *ska* föreskriva att åtgärder om rättssäkerhetsgarantier i enlighet med kapitel III och IV får vidtas på eget initiativ av den domstol vid vilken talan har väckts.

Ändringsförslag 41

Förslag till direktiv Artikel 7 – stycke 1

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en domstol vid vilken en talan som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har väckts kan godta att *icke-statliga organisationer* som försvarar eller främjar rättigheterna för personer som deltar i den offentliga debatten får delta i förfarandet, antingen till stöd för svaranden eller för att tillhandahålla information.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en domstol vid vilken en talan som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har väckts kan godta att *enheter* som försvarar eller främjar rättigheterna för personer som deltar i den offentliga debatten, *såsom icke-statliga organisationer, yrkesorganisationer och representativa sammanslutningar, fackföreningar och andra kollektiva organ som agerar i svarandens intresse*, får delta i förfarandet, antingen till stöd för svaranden eller för att tillhandahålla information *eller yttranden. Denna bestämmelse påverkar inte befintliga rättigheter till representation och intervention som garanteras genom*

Ändringsförslag 42

Förslag till direktiv Artikel 8 – stycke 1

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att den domstol vid vilken en talan väckts som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har befogenhet att kräva att käranden ställer säkerhet för rättegångskostnader, *eller för rättegångskostnader* och skadestånd, om den anser att en sådan säkerhet är lämplig med hänsyn till att talan har inslag som tyder på rättegångsmissbruk.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att den domstol vid vilken en talan väckts som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har befogenhet att kräva att käranden ställer säkerhet för *kostnader, inbegripet* rättegångskostnader, *juridisk representation och därmed sammanhängande kostnader* och skadestånd, om den anser att en sådan säkerhet är lämplig med hänsyn till att talan har inslag som tyder på rättegångsmissbruk.

Ändringsförslag 43

Förslag till direktiv Kapitel III – rubriken

Kommissionens förslag

Avvisande i ett tidigt skede av *uppenbart* ogrundade rättsprocesser

Ändringsförslag

Avvisande i ett tidigt skede av ogrundade rättsprocesser

Ändringsförslag 44

Förslag till direktiv Artikel 9 – punkt 1

Kommissionens förslag

1. Medlemsstaterna ska ge domstolar befogenhet att i ett tidigt skede fatta beslut om att helt eller delvis avvisa *en talan* som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten *med hänvisning till att den är uppenbart ogrundad*.

Ändringsförslag

1. Medlemsstaterna ska ge domstolar befogenhet att i ett tidigt skede fatta beslut om att helt eller delvis avvisa *ogrundade rättsprocesser* som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten.

Ändringsförslag 45

Förslag till direktiv Artikel 9 – punkt 2

Kommissionens förslag

2. Medlemsstaterna **får** fastställa tidsfrister för utövandet av rätten att inge en ansökan om avvisande i ett tidigt skede. Tidsfristerna ska vara proportionerliga och får inte göra det omöjligt eller orimligt svårt att inge en sådan ansökan.

Ändringsförslag

2. Medlemsstaterna **ska** fastställa tidsfrister för utövandet av rätten att inge en ansökan om avvisande i ett tidigt skede. Tidsfristerna ska vara proportionerliga och får inte göra det omöjligt eller orimligt svårt att inge en sådan ansökan.

Ändringsförslag 46

Förslag till direktiv Artikel 12 – stycke 1

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att det i fall där en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede ankommer på käranden att bevisa att anspråket inte är **uppenbart** ogrundat.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att det i fall där en svarande har ansökt om avvisande i ett tidigt skede ankommer på käranden att bevisa att anspråket inte är ogrundat. ***I enlighet med punkt 1 ska domstolen vägra att bevilja avvisande i ett tidigt skede enbart om käranden har fastställt ett prima facie-fall för varje väsentlig del av grunden för talan och om anspråket inte kännetecknas av rättegångsmissbruk.***

Ändringsförslag 47

Förslag till direktiv Artikel 14 – stycke 1

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en kärande som gjort sig skyldig till rättegångsmissbruk i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten **kan åläggas** att bära alla rättegångskostnader, inbegripet svarandens samtliga kostnader

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en kärande som gjort sig skyldig till rättegångsmissbruk i syfte att hindra deltagande i den offentliga debatten **åläggs** att bära alla rättegångskostnader, inbegripet svarandens samtliga kostnader för juridisk representation, såvida dessa kostnader inte

för juridisk representation, såvida dessa kostnader inte är orimliga.

är orimliga. *Denna ersättning av rättegångskostnader bör vara ett automatiskt inslag i domstolens beslut inom ramen för samma förfarande som rör det aktuella fallet av rättegångsmissbruk. Om den nationella lagstiftningen inte garanterar ersättning för kostnader för juridiskt ombud utöver lagstadgade avgiftstabeller bör domstolen ges möjlighet att ersätta kostnader som inte ingår i lagstadgade avgiftstabeller genom skadestånd i enlighet med artikel 15.*

Ändringsförslag 48

Förslag till direktiv Artikel 15 – stycke 1

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en fysisk eller juridisk person som har lidit skada till följd av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har möjlighet att kräva och få full ersättning för denna skada.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en fysisk eller juridisk person som har lidit skada, *oavsett om den är fysisk eller psykisk*, till följd av rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten har möjlighet att kräva och få full ersättning för denna skada, *inbegripet inkomstbortfall, skadat anseende och förlorade möjligheter. För att se till att tillgången till denna ersättning inte är en börda för brottsoffren och för att undvika att munkavleprocessernas negativa inverkan på offren vidmakthålls bör denna ersättning inte kräva att svaranden lämnar in ett separat formellt anspråk, utan ersättningen bör vara ett automatiskt inslag i förfarandet.*

Ändringsförslag 49

Förslag till direktiv Artikel 17 – stycke 1

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att domar som meddelats i ett rättsligt förfarande i tredjeland till följd av att en fysisk eller juridisk person med hemvist i en medlemsstat har deltagit i den offentliga debatten inte erkänns eller verkställs med hänvisning till att de uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*), om rättsprocessen skulle anses som **uppenbart** ogrundad eller som rättegångsmissbruk om den hade inletts vid en domstol i den medlemsstat där erkännande eller verkställighet begärdes och denna domstol skulle ha tillämpat sin egen lagstiftning.

Ändringsförslag 50

Förslag till direktiv Artikel 21 – punkt 1 – stycke 1

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska senast den [2 år efter det att direktivet har trätt i kraft] sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

Ändringsförslag 51

Förslag till direktiv Artikel 21 – punkt 2a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att domar som meddelats i ett rättsligt förfarande i tredjeland till följd av att en fysisk eller juridisk person med hemvist i en medlemsstat har deltagit i den offentliga debatten inte erkänns eller verkställs med hänvisning till att de uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*), om rättsprocessen skulle anses som ogrundad eller som rättegångsmissbruk om den hade inletts vid en domstol i den medlemsstat där erkännande eller verkställighet begärdes och denna domstol skulle ha tillämpat sin egen lagstiftning.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska senast den [1 år efter det att direktivet har trätt i kraft] sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

Ändringsförslag

2a. Medlemsstaterna ska stödja kampanjer för att öka medvetenheten om ogrundade rättsprocesser eller rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten som organiseras bland annat av nationella enheter, inklusive nationella

människorättsinstitutioner och organisationer i det civila samhället.

Ändringsförslag 52

Förslag till direktiv
Artikel 21 – punkt 2b (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

2b. Medlemsstaterna ska, med beaktande av sina institutionella arrangemang för rättslig statistik, ge en eller flera myndigheter i uppdrag att, med full respekt för rätten till personlig integritet och uppgiftsskydd, samla in och aggregera uppgifter om ogrundade rättsprocesser eller rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten som inletts inom deras jurisdiktion. Medlemsstaterna bör se till att det finns en myndighet som är ansvarig för att samordna informationen och rapportera aggregerade uppgifter som samlats in på nationell nivå till kommissionen varje år, vilket ska påbörjas senast före utgången av valperioden.

ÄRENDETS GÅNG I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Titel	Skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt)
Referensnummer	COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD)
Ansvarigt utskott Tillkännagivande i kammaren	JURI 5.5.2022
Yttrande från Tillkännagivande i kammaren	CULT 15.12.2022
Föredragande av yttrande: Utnämning	Stelios Kouloglou 2.5.2023
Behandling i utskott	1.3.2023
Datum för antagande	25.5.2023
Slutomröstning: resultat	+: 22 -: 2 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Martina Michels, Niklas Nienaß, Peter Pollák, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Sabine Verheyen, Milan Zver
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Isabella Adinolfi, João Albuquerque, Marcel Kolaja, Salima Yenbou
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Alexander Alexandrov Yordanov, Karen Melchior, Eleni Stavrou

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

22	+
PPE	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Alexander Alexandrov Yordanov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Eleni Stavrou, Sabine Verheyen, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Karen Melchior, Salima Yenbou
S&D	João Albuquerque, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matic, Massimiliano Smeriglio
The Left	Niyazi Kizilyürek, Martina Michels
Verts/ALE	Romeo Franz, Marcel Kolaja, Niklas Nienaß

2	-
ECR	Andrey Slabakov
NI	Andrea Bocskor

0	0

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

ÄRENDETS GÅNG I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Titel	Skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt)		
Referensnummer	COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD)		
Framläggande för parlamentet	28.4.2022		
Ansvarigt utskott Tillkännagivande i kammaren	JURI 5.5.2022		
Rådgivande utskott Tillkännagivande i kammaren	CULT 15.12.2022	LIBE 5.5.2022	FEMM 15.9.2022
Inget yttrande avges Beslut	FEMM 8.9.2022		
Associerade utskott Tillkännagivande i kammaren	LIBE 15.12.2022		
Föredragande Utnämning	Timo Wölken 17.5.2022		
Behandling i utskott	27.2.2023	21.3.2023	
Antagande	27.6.2023		
Slutomröstning: resultat	+: -: 0:	15 1 1	
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Ilana Cicurel, Angel Dzhambazki, Pierre Karleskind, Sergey Lagodinsky, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Marion Walsmann, Timo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos		
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Emil Radev, René Repasi		
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	François Alfonsi, Isabel Carvalhais, Luděk Niedermayer		
Ingivande	29.6.2023		

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

15	+
ECR	Raffaele Stancanelli
PPE	Luděk Niedermayer, Emil Radev, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
Renew	Ilana Cicurel, Pierre Karleskind, Karen Melchior, Adrián Vázquez Lázara
S&D	Isabel Carvalhais, René Repasi, Tiemo Wölken, Lara Wolters
Verts/ALE	François Alfonsi, Sergey Lagodinsky

1	-
ID	Gilles Lebreton

1	0
ECR	Angel Dzhambazki

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster